

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Աչալուրջ Լինել Ֆրանսիայից Ակնկալիքների Հարցում

ՏԻԳՐԱՆ ԵԿԱՒԵԱՆ

Ֆրանսիայի արդեօք Հայաստանի լիբերալ դաշնակիցը դառնալու ճանապարհին է: Պատասխանը կարող է լինել այդ հաշուի առնելով ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրի՝ Ֆրանսիայի պաշտպանությունների պաշտօնական առաջին այցը ՀԱՊԿ անդամ Հայաստան: Բայց խոչընդոտները շատ են:

Սեբաստիեն Լըկոռնյուն եւ նրա հայ գործընկեր Սուրէն Պապիկեանը շատ ընդհանրություններ ունեն, ոչ միայն երիտասարդ տարիքը (երկուսն էլ 37 տարեկան են): Նրանք երկուսն էլ զբաղվել են տարածքային կառավարմամբ:

Փետրուարի 22-ին Ֆրանսիայի ռազմաօդային ուժերի ինքնաթիռը վայրէջք կատարեց Երեւանի «Զուարթնոց» օդանավակայանում՝ առանց հայկական լրատվամիջոցների ներկայությունից: Օդանավում ֆրանսիացի վեց տասնեակ առաջատար գործիչներ էին՝ խորհրդարանականներ, այդ թվում՝ սենատոր Բրունո Ռետայոն, նախկին նախարարներ, ինչպիսիք են Նատալի Լուազոն եւ Ժան Միշել Բլանկեն, լրագրողներ, մտաւորականներ եւ ֆրանսահայեր: Ներկայ էին նաեւ ֆրանսական ռազմարդիւնաբերական ընկերությունների (Arquus, MBDA, Nexter, PGM, Safran, Thales) ներկայացուցիչներ: Աւելին, օդանավում կար նաեւ մի քանի տոննա ոչ մահաբեր զինամթերք, մասնավորապես՝ «Սաֆրան» գիշերային հեռադիտակներ: Մտապագայում Ֆրանսիայի նախատեսում է մատակարարել Thales ընկերության

մանազիրը վերաբերում է դիպուկահար զենքերի գնմանը, իսկ երկրորդը Ֆրանսիայի Saint-Cyr Coutquidan ռազմական ակադեմիա այս տարի հայ հինգ զինուորականի ընդունելությունն է:

Ֆրանսիան մինչ այսօր հայկական բանակին մատակարարել է մի քանի տեսակի տեխնիկա, այդ թվում՝ մօտ 20 «Բաստիոն» զրահափոխադրիչ: Ֆրանսիան խոստացել է արդիականացնել հայկական զինուած ուժերը, վերապատրաստել զինուորականներին եւ մատակարարել բացառապես պաշտպանական տեխնիկա, նախեւառաջ՝ երկիր-երկիր տեսակի ՀՕՊ միջոցներ հակառակորդի անօդաչու թռչող սարքերից պաշտպանությունը համար:

Պապիկեանի հետ համատեղ ասուլիսին Լըկոռնյուն որեւէ անգամ չարտաբերեց «դաշինք» կամ «Ատրպէյճան» բառերը, թերեւս որպէսզի նույնիսկ նուազագոյն առիթ չտայ մարտտեսնել այդ երկրին: Ֆրանսիայի գործընկերությունները նկարագրելիս Լըկոռնյուն օգտագործեց «վստահելի» բառը, ինչը լրագրողներից քչերը նկատած կը լինեն: Նա կարծես ակնարկում էր Եւրասիանաթողովի նախագահ Ուրսուլա Ֆոն դեր Լեյենին, որը 2022-ի Յուլիսին Ատրպէյճանի բռնապետ Իլհամ Ալիևին «վստահելի գործընկեր» էր անուանել:

Խոստումներ եւ խոչընդոտներ Յուլիան էին համակել ֆրանսական պատուիրակությանը ռազմաքաղաքական գործիչներին: Նրան-

Հայաստանի Ծակուած Հովանոցն Ու Նոր Աշխարհագրութիւնը

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԵԱՆ

Հայաստանի ԱՆ քարտուղարը յայտարարել է, որ Ռուսիոյ Դաշնութեան հետ ռազմա-տեխնիկական գործակցութիւնը Հայաստանի հաշուեկշռում 96 տոկոսից հասել է 10 տոկոսից աւելի նուազ ցուցանիշի: Որքանով են այդ թուերը ստույգ, ասելը շատ բարդ է, որովհետեւ ռազմա-տեխնիկական գնումների հետ կապուած հարցերի ՄՄԻ զգալի մասը հասկանալիօրէն ենթակայ չէ հանրայնացման, հետեւաբար ցուցանիշները ստուգելու հնարաւորութիւնները յարաբերական են: Այդուհանդերձ, նաեւ բաւականին տեսանելի է, որ Հայաստանը զգալիօրէն ընդլայնել է ռազմական գնումների աշխարհագրութիւնը: ԱՆ քարտուղարն ասում է, որ դա ՌԴ ընտրութիւնն էր, Հայաստանը ընդամէնը փնտռել է չաշխատող համակարգին այլընտրանք:

Դա իհարկէ Հայաստանի՝ որպէս ինքնիշխան պետութեան իրաւունքն է, եւ այստեղ թերեւս քննարկումները աւելորդ են: Աւելորդ չեն կարող լինել միայն մասնագիտական քննարկումները, թէ Հայաստանը նոր աշխարհագրութեամբ որքանով է կարողանում ձեռք բերել որակեալ եւ Հայաստանի կարիքներին համարժէք սպառազինութիւն, ինչ արդիւնաւետութեամբ են նոր ձեռքբերումները պատշաճեցում հայկական զինուած ուժերի համակարգին, այլ կերպ ասած՝ որքան արագ է մեր բանակը իւրացնում նոր ռազմատեխնիկական ու սպառազինութիւնը: Տոկոսային յարաբերութիւնները շատ կարեւոր են նաեւ այստեղ:

Միեւնոյն ժամանակ, առանցքային նշանակութեան հարց է եւ այն, թէ այդուհանդերձ ինչպիսի կոնցեպտով է Հայաստանը կառուցում սպառազինութեան գնումների նոր աշխարհագրութիւնը՝ որտեղից ինչ պատահի, թէ՛ այդուհանդերձ կայ մշակուած հայեցակարգ, թէ՛ ինչ առանցքով է վերականգնում մատակարարումների գործընթացը եւ դրանով իսկ՝ բանակի արդիականացումը, յետպատերազմեան վերականգնումը: Գոնէ առերեւոյթ, տեղեկատուական հոսքերից դատելով հնարաւոր է եզրակացնել, որ Հայաստանի նոր ռազմա-տեխնիկական հիմնական գործընկերը Հնդկաստանն է, ինչը թերեւս պայմանաւորուած է երկու կողմի հանգամանքով:

Նախ, Հնդկաստանի ռազմա-արդիականութիւնը կարծես թէ բաւականին մօտ է ռուսական տեխնոլոգիաներին, իսկ որոշ մասով էլ պարզապէս դրանց տեղայնացումն է: Հետեւաբար, հնդկական ռազմա-արդիւնաբերական արտադրանքի ձեռքբերումը Հայաստանի զինուածի համար կը դիւրացնի պատշաճեցումի հարցը, այն էսպէս չի տարբերուի հայկական բանակի գոյութիւն ունեցած սպառազինական կոնցեպտից, քանի որ կոնցեպտի խորքային փոփոխութիւնը պահանջում է ահռելի թէ՛ ժամանակ, թէ՛ փող, թէ՛ նաեւ քաղաքական-դիւանագիտական աշխատանք: Միւս հանգամանքը այն է, որ Հնդկաստանն այդուհանդերձ պետութիւն է, որն ինքը փորձում է դիրքաւորուել այսպէս ասած բոլորի հետ աշխատելու սկզբունքով, միաժամանակ դիրքաւորուելով նա-

եւ որպէս նոր խաղացող միջազգային մեծ մասշտաբում:

Սա իհարկէ նուազեցնում է քաղաքական խնդիրները եւ աւելին՝ Հնդկաստանի հետ աշխատանքը Հայաստանին կարող է օգտակար լինել նաեւ այդ «փորձի տեղայնացման» իմաստով, հաշուի առնելով, որ Հայաստանի համար էլ ռազմավարական խնդիրը բոլորի հետ աշխատելն է, այլ ոչ թէ մէկի փոխարէն միւսի հովանոցի տակ յայտնուելը: Վերջին հաշուով, ցանկացած հովանոց ունի չաշխատելու հաւանականութիւն, առաւել եւս, որ անկանխատեսելի են լինում նաեւ տեղումները, դրանց բնոյթը, դրանց ընթացքում քամու ուղղութիւնը եւ այլն:

Եւ այդ իմաստով, Հայաստանի համար թերեւս պէտք է լինի մէկ այլ ռազմավարական նպատակ՝ Ռուսաստանի հետ ռազմա-տեխնիկական գործակցութեան տեսակարար կշիռը նուազեցնել առանց Հայաստանի ռազմա-տեխնիկական հաշուեկշռի ընդհանուր նուազման: Այլ կերպ ասած, այդուհանդերձ աշխատել նաեւ ՌԴ հետ ռազմա-տեխնիկական գործակցութեան ծաւալները վերականգնելու ուղղութեամբ, միեւնոյն ժամանակ չխախտելով բազմադիւր տրամաբանութիւնն ու ՌԴ-ից կախուածութիւնը նուազեցնել հենց այլ աղբիւրներից եկողն աւելացնելով, կամ այլ կերպ ասած՝ պրոգրեսիւ տրամաբանութեամբ բազմազանացնելով գործակցութեան աշխարհագրութիւնը:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Ֆրանսական պատուիրակութեան ռազմաքաղաքական գործիչներից ոմանք աւելի ցուրտութեամբ են Հայաստանի պաշտպանութեանը, քան անգամ ֆրանսահայերը

արտադրած ռազմատեխնիկայի համակարգեր, որոնք կարող են 250 քմ հեռավորութեան վրայ յայտնաբերել հակառակորդի ինքնաթիռները:

Հիանալի պատուիրակութիւն, բայց, ցաւօք, ոչ բաւարար ժամանակ՝ խիստ արարողակարգից դուրս գալու եւ հայաստանեան մի քանի այլ իւրաքանչիւրութիւններ բացառապէս չեն համար:

Ատրպէյճանական նոր ռազմական յարձակման սպառնալիքի ֆոնին՝ լինի դա Տաւուշում, Գեղարքունիքում, թէ՛ Սիւնիքում, Ֆրանսիան ողջունելի փրկողակ է Հայաստանում: Եւ այդ ամէնը ի դէմս Ռուսաստանի ձախողման, որը կոչուած էր փրկելու իր նուաստացած դաշնակից Հայաստանին: Հենց այդ պատճառով էլ Երեւանին իր դժգոհութիւնն արտայայտելու նպատակով Ռուսաստանի ազդեցութեան գոտուց փորձում է հեռանալ:

Ընդհանուր առմամբ, նախարարներն ստորագրեցին երկու համաձայնագիր: Առաջին պայ-

ցից ոմանք աւելի նուրբութեամբ են Հայաստանի պաշտպանութեանը, քան անգամ ֆրանսահայերը: Լուսահանդիսաւորութեամբ նրանք այցելեցին Միծեռնակաբերդի յուշահամալիր՝ այն յոյսով, որ շուրջ այցելութիւնը կը լինի եւսբարձր:

Արմաւիրի մարզի Բաղրամեան ուսումնամարզական հաստատութիւնում ֆրանսացի 17 զինծառայողների ներկայութեամբ տեսարանն աւելի տպաւորիչ էր, նախ եւ առաջ՝ ՀԱՊԿ անդամ երկրի համար: Ֆրանսացի 27-րդ լեռնահրամարտային բրիգադի մարտիկները ֆրանսահայկական երկկողմ համագործակցութեան գործնական առաջին մարմնաւորումն էին: Նրանք ստանձնել են մօտ 30 հայատուկ ջոկատայինների վերապատրաստման գործը: Հայ զինուորներն իրենց ֆրանսացի մարզիչների աջակցութեամբ հակոորութեան ներքոյ բարձրլեռնային տեղանքում մասնակցել են կրակային վարժանքների:

«ՄԻՎԻՆԵԹ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր տեսակետները

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՄՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՐԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Լրացաւ Մարտիմէկեան Արիւնալի Իրադարձութիւններու 16-րդ Տարին

Փաշինեան ծաղիկներ կը խոնարիտ «Ազդեցութիւն եւ հակազդեցութիւն» յուշարձանին

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ծաղիկներ խոնարհած է Երեւանի Գրիգոր Լուսաւորիչ փողոցին յարակից այգիին մէջ կանգնեցուած «Ազդեցութիւն եւ հակազդեցութիւն» յուշարձանին՝ յարգանքի տուրք մատուցելով 2008 թուականի Մարտ 1-ի զոհերու յիշատակին:

Լրացաւ մարտիմէկեան արիւնալի իրադարձութիւններու 16-րդ տարին:

2008 թուականի Մարտ 1-ին վաղ առաւօտեան ոստիկանները յարձակեցան Երեւանի Ազատութեան հրապարակին վրայ գիշերող ընդդիմադիր ցուցարարներուն վրայ, որոնք կը բողոքէին նախագահական ընտրութիւններու պաշտօնական արդիւնքներուն դէմ:

Նոյն օրը, աւելի ուշ, Ալեք-

սանդր Մեսսիկեանի արձանին յարող հրապարակին վրայ եւ անոր մերձակայքին ցուցարարներու եւ ուժայիններու միջեւ սկիզբ առած բախումներու հետեւանքով տասը մարդ զոհուեցաւ, հարիւրաւոր մարդիկ վիրաւորուեցան:

Մարտ 1-ի սպանութիւններէն 16 տարի անց ալ 10 զոհերէն ոչ մէկուն սպանութիւնը դեռ բացայայտուած է, թէեւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան վեց տարի առաջ յայտարարած էր, թէ «Մարտի 1-ի» գործը, ըստ էութեան, ամբողջ ծաւալով բացայայտուած է»: Մէկ տարի առաջ ալ վարչապետը յայտարարած է, որ «Մարտի 1-ը» բացայայտուած է, բաց մեղաւորները դեռ եւս պատժուած չեն»:

Վարչապետը Ստորագրած է Մարուքեանի՝ Յատուկ Յանձնարարութիւններով Դեսպանի Պաշտօնէն Ազատման Որոշումը

Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետին որոշմամբ՝ Խոմոն Մարուքեանը ազատուած է յատուկ յանձնարարութիւններով դեսպանի պաշտօնէն:

«Ղեկավարուելով «Դիւանագիտական ծառայութեան մասին» օրէնքի 16-րդ յօդուածի 1-ին մասով՝ Խոմոն Մարուքեանին ազատել յատուկ յանձնարարութիւններով դեսպանի պաշտօնէն», կ'ըսուի որոշման մէջ:

Խոմոն Մարուքեանը յատուկ յանձնարարութիւններով դեսպան շանակուած էր 2022 թուականի Մարտ 14-ին:

Վերջինս փետրուար 29-ին յայտնած էր, որ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին ներկայացուցած է ՀՀ յատուկ յանձնարարութիւններով դեսպանի պաշտօնէն ազատման դիմում:

Մարուքեանը իր որոշումը հիմ-

Ետմոն Մարուքեան

նաւորած էր արտաքին քաղաքական հիմնարար հարցերու շուրջ իշխանութիւններու հետ տեսլականներու տարբերութիւններով:

Ատրպէյճանի Զինուորը Յանձնուած է Ատրպէյճանական Կողմին

Փետրուար 28-ին՝ Սիւնիքի մարզի Տեղ համայնքի հատուածին մէջ հայ զինուորներուն կողմէ յայտնաբերուած էր Հայաստան-Ատրպէյճան պետական սահմանը հատած ատրպէյճանական զինուոր Ռուսլան Էլտանիս-օղլու Փենախովը:

ՀՀ ԱԱԾ-էն յայտնած են, որ որպէս բարի կամքի դրսեւորում եւ ի կատարումն Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Ատրպէյճանա-

կան Հանրապետութեան միջեւ բարձրագոյն մակարդակով ձեռք բերուած պայմանաւորուածութեան, որ երկու կողմերու մոլորուած եւ հակառակ կողմը յայտնուած զինուորները սեղմ ժամկէտերու մէջ պէտք է վերադարձուին, Հայաստանի Հանրապետութիւնը որոշում կայացուցած է Ռուսլան Էլտանիս-օղլու Փենախովը յանձնել ատրպէյճանական կողմին:

ՀՀ-ն Պէտք է Մտածէ Եւրոմիութեան Անդամակցելու Թեկնածու Դառնալու Հնարաւորութեան Մասին. ԱԺ Նախագահ

Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեանը յայտարարած է՝ Հայաստանը պատրաստ է Եւրոմիութեան անդամութեան թեկնածու դառնալու եւ շարժելու այն ուղղութեամբ, որ Հայաստանի համար պիտի ապահովէ առաւելագոյն անվտանգութիւն: ՆԱԹՕ-ին անդամակցութեան հարցով քննարկում, ըստ Սիմոնեանի, չէ եղած:

Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեան

Եւրոմիութեան անդամակցելու հեռանկարին մասին Երեւանը մինչ այս պահը ուղիղ չէ խօսած, բաց վարչապետը յայտարարած է՝ Հայաստանը պատրաստ է մօտենալու Եւրոմիութեան այնքան, որքան Միութիւնը թոյլ կու տայ:

Այս ամէնով հանդերձ, խորհրդարանի ղեկավարը կը պնդէր՝ իշխանութիւնը չի քննարկեր արտաքին քաղաքական սլաք փոխելու հարց:

«Կարծում ենք, որ մեր անվտանգութիւնը՝ դա ժողովրդավար երկիր լինելն է, ժողովրդավար համակարգի հետ առնուազն շատ սերտ աշխատելը, դրանով փորձելը: Որովհետեւ էն՝ մենք չենք կարող մեզ թոյլ տալ, որովհետեւ

ո՛չ Թուրքիայից, ո՛չ Ատրպէյճանից մենք, սենց ժողովրդական լեզուով խօսեմ, էլի, ոչ թէ քաղաքական՝ մենք աւելի ուժեղ չենք, մենք չենք կարող դիմակայել, առաւել եւս՝ երբ որ դաշնակիցը, որը որ մեզ պէտք է պաշտպաներ, լաւագոյն դէպքում մեզ չի պաշտպանել», յայտարարեց ԱԺ նախագահը:

Ներկայ Դրութեամբ Սիւնիքի Մէջ Զօրքերու Կուտակում Չկայ. ԳՇ Պետ

«Ներկայ դրութեամբ Սիւնիքում զօրքերի կուտակում չկայ, ՀՀ ԶՈՒ-ն ուշի-ուշով հետեւում է հակառակորդի շարժերին, չկան այնպիսի կուտակումներ, որը ներկայացնում էք»:

Այս մասին «Եռաբլուր» զինուորական պանթէոնին մէջ լրագրողներու հետ զրոյցի ժամանակ ըսաւ Զինուած Ուժերու Գերագոյն շտապի պետ Էտուարտ Ասրեանը՝ արձագանգելով լրագրողի դիտարկման, թէ Սիւնիքի ուղղութեամբ զօրքերու կուտակում կայ:

«Իրադրութիւնը գնահատուած է յարաբերականօրէն կայուն: Ինչ վերաբերում է նրան, որ Ներքին Հանդում ատրպէյճանական դիրքեր կան, ապա շփման գիծը մի այնպիսի կառուցուածք է, որը ե՛ւ հակառակորդի կողմից, ե՛ւ մեր կողմից դիրքեր են տեղադրուած: Եթէ հակառակորդը ունի 20 դիրք, մի այդքան էլ մենք ունենք: ՀՀ

ՀՀ Զինուած Ուժերու ԳՇ պետ Էտուարտ Ասրեան

Զինուած Ուժերը ներկայ դրութեամբ զբաղեցրած բնագծում կատարում է իր առջեւ դրուած խնդիրները», վստահեցուց ան:

«ՄԹՍ-Արմենիան» Իր Բաժնետոմսերու 20 Տոկոսը Նուիրեց ՀՀ Կառավարութեան

«ՄԹՍ-Արմենիա» ընկերութիւնը որոշած է իր 100 տոկոս բաժնետոմսերու 20 տոկոսին համարժէք՝ 110 հազար հատ ընդհանուր թիւով բաժնետոմսերը նուիրաբերել Հայաստանի կառավարութեան:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան կառավարութեան նիստին ժամանակ շնորհակալութիւն յայտնեց ընկերութեան:

«Ուզում եմ ընդգծեմ, որ սա ընկերութիւններում ժողովրդի ներկայութեան միակ ձեւաչափը չէ: Կարծում եմ, որ ընդհանրապէս, մենք պէտք է ընկերութիւններին խրախուսենք, որպէսզի քաղաքացիներին եւ բաժնետիրներին ներկայութիւնն ու մասնակցութիւնն ապահովուի ընկերութիւնների կառավարման գործում: Այս առումով ուզում եմ ընդգծել յատկապէս

հեռահաղորդակցութիւնը եւ էլի մի շարք ռազմավարական ոլորտներ», յայտնեց Փաշինեան՝ նշելով, որ կառավարութիւնը այս նուիրատուութիւնը ընդունելով նաեւ այլ ընկերութիւններու ուղերձ կը յղէ, որ ոչ թէ կառավարութեան նուիրատուութիւն ընեն, այլ բաց բաժնետիրական քաղաքականութիւն վարեն, որ թափանցիկութիւն պիտի ապահովէ:

«Եթէ յորդորները, աջակցութիւնը, խնդրանքը չազդի, մենք պէտք է գնանք օրէնսդրական մեխանիզմների», յայտնեց Գործադիր ղեկավարը՝ շեշտելով հարկային բազմազանեցման մեխանիզմը:

Այս տարուան Յունուարի վերջը «Վիվա-ՄԹՍ»-ը տեղեկացուց, որ կը դադարի ռուսական «ՄԹՍ»-ի մաս կազմելէ:

ԼՈՒՐԵՐ

Արևելքը Չի Բացառեր Հայաստան-Յունաստան-Ֆրանսա-Հնդկաստան Ռազմական Գործակցությունը

Յունաստանի եւ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարները Երեւանի մէջ կայացած հանդիպումին ընթացքին

Աթէնքը չի բացառեր Հայաստան-Յունաստան-Ֆրանսա-Հնդկաստան քառակողմ գործակցութիւնը ռազմական ոլորտին մէջ: Յունաստանի պաշտպանութեան նախարարը այս մասին յայտարարեց Երեւանի մէջ՝ հայ պաշտօնակիցին հետ քննարկումներէն յետոյ:

«Մենք ունինք յաջող եռակողմ պաշտպանական գործակցութիւն կիրառուի հետ: Բայց հնարաւոր է գոյութիւն ունենան այլ եռակողմ, քառակողմ գործակցութիւններ Ֆրանսայի եւ Հնդկաստանի հետ՝ կարեւոր երկիրներ, կարեւոր ուժեր, որոնք ընդհանուր բարեկամներ են թէ՛ Հայաստանի ու թէ՛ Յունաստանի համար», ըսաւ Նիքոլաոս Տենտիասը Սուրէն Պապիկեանի հետ համատեղ ասուլիսի ժամանակ:

Մինչ այդ, Երեւանն ու Աթէնքը ա՛լ աւելի կը խորացնեն գործակցութիւնը ռազմական ոլորտին

մէջ: Կողմերը Երեւանի մէջ քննարկած են յառաջիկայ ընելիքները:

«Մենք ստորագրած ենք այս տարուան ռազմական համագործակցութեան շարք մը ծրագրեր, որոնք աւելի պիտի մօտեցնեն երկու երկիրներու զինուած ուժերը դասընթացներու, վերապատրաստումներու միջոցով», նշեց Յունաստանի ռազմական գերատեսչութեան ղեկավարը:

Յունաստանի ազգային պաշտպանութեան նախարարը պաշտօնական այցով Երեւան կը գտնուէր հայաստանցի գործընկերոջ հրաւէրով: Սուրէն Պապիկեանն ու Նիքոլաոս Տենտիասը պայմանաւորուած են երկու երկիրներու կառավարութիւններուն միջեւ ռազմատեխնիկական համագործակցութեան մասին համաձայնագրի վաւերացումէն յետոյ նոր լիցք հաղորդել ռազմատեխնիկական գործակցութեան:

Իշխանութիւնը Դրական Կը Համարէ Վերսկսած Բանակցութիւնները

Միրզոյեան-Պայրամով հանդիպումը Պերլինի մէջ

Պերլինի մէջ աւարտեցան Միրզոյեան-Պայրամով երկօրեայ բանակցութիւնները: Կողմերը պայմանաւորուած են շարունակել քննարկումները բաց հարցերու շուրջ: «Ինձ թւում է՝ մենք պէտք է ողջունենք Ատրպէյճան-Հայաստան բանակցութիւնների ձեւաչափի վերականգնումը որպէս այդպիսին, եւ սա չափազանց կարեւոր է հետագայ գործընթացները ծաւալելու համար: Հանդիպումները շարունակուած են, եւ դա շատ դրական նշան է», կը կարծէ ՔՊ-ական պատգամաւոր Վլատիմիր Վարդանեանը:

Բանակցութիւններու ո՞ր ձեւաչափը Հայաստանը արդիւնաւէտ կը համարէ՝ երկկողմ, թէ՞ միջնորդի մասնակցութեամբ: ՔՊ խմբակցութեան քարտուղարը ըսաւ, թէ արդիւնաւէտ են բոլոր այն հարթակները, ուր կը յարգուին եւ կը պաշտպանուին արձանագրուած բոլոր սկզբունքները, անոնք են՝ տարածքային ամբողջականութեան ճանաչումը, Ալմա-ատինի հռչակագրի հիման վրայ սահմանադրատուած եւ ինքնիշխանութեան սկզբունքով կապուղիներու ապաշրջափակումը:

«Կրանտալուստեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում երկրներ-

Ռուսաստան 250 Միլիոն Տոլարի Ձեռքը Չէ Մատակարարած. Գրիգորեան

Ռուսաստանէն պաշտօնապէս միտք հնչած է՝ եթէ Հայաստանին գէնք վաճառեն, Հայաստանի դիրքորոշումները կը կոշտանան, Հանրային հեռուստաընկերութեան եթերով յայտարարեց Անվտանգութեան խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեանը:

Արմէն Գրիգորեանը կը յայտարարէ՝ 2021 թուականէն սկսեալ Հայաստանը Ռուսաստանի հետ 250 միլիոնի պայմանագրեր կնքած է, բայց անհրաժեշտ գէնքը չէ մատակարարուած:

«Ինչպէս է ստացուել, որ մենք պէտք է բազմազանեցնենք անվտանգութիւնը: Առաջին հերթին, երբ որ 2021-ից սկսած փորձել ենք գէնք գնել Ռուսաստանի Դաշնութիւնից, պայմանագրեր ենք կնքել, նաեւ բանակի համապարփակ բարեփոխումների հացեցակարգ ենք մշակել Ռուսաստանի հետ, որպէսզի համատեղ այդ բարեփոխումներն իրականացնենք:

Բայց այդ բարեփոխումների փոխարէն Հայաստանի վրայ Մալդիւն, Նոյեմբերին յարձակումներ են եղել, Ռուսաստանը չի մատակարարել մեզ անհրաժեշտ գէնքը: Անհրաժեշտ ասելով նկատի ունեմ գնուած գէնքը: Այդ ամբողջ 250 միլիոնը 2021 թուականից սկսած պայմանագրեր են, եւ մենք սկսել ենք նոր գործընկերներ փնտրել: Յայտնիներից մէկը Հնդկաստանն էր, վերջերս՝ Ֆրանսան, ԵՄ տարբեր երկրներ, եւ բազմաթիւ այլ

Անվտանգութեան խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեան

երկրների հետ սկսել ենք աշխատել», նշեց Գրիգորեանը:

Արմէն Գրիգորեանի խօսքով՝ 2020 թուականի տուեալներով Հայաստանի ռազմատեխնիկական համագործակցութեան 96 տոկոսը Ռուսաստանի հետ էր, 2021 թուականի Յունուարէն յետոյ տարբեր երկիրներու հետ քանի մը միլիոն տոլարի պայմանագրեր կնքուած են, որոնց մէջ Ռուսաստանի ծաւալը 10 տոկոսէն ալ ցած է:

«Այսինքն 96 տոկոսից Ռուսաստանի հետ ռազմատեխնիկական համագործակցութիւնը հասել է 10 տոկոսից էլ քիչ թուի», նշեց Անվտանգութեան խորհուրդի քարտուղարը:

«Ժամանակն է, Որ Հայաստանը Կողմնորոշուի ՀԱՊԿ-ի Մէջ Իր Կարգավիճակին Շուրջ». Լաւրով

Ռուսաստանը կը հետեւի Հայաստանի ղեկավարութեան յայտարարութիւններուն եւ հետեւութիւններ պիտի ընէ սեփական գործնական քայլերը ծրագրաւորելու ատեն, Անթալիոյ դիւանագիտական համաժողովին յաջորդած մամուլի ասուլիսին ընթացքին յայտարարած է Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրով:

Լաւրովի խօսքով՝ Ռուսաստանի, Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ ստորագրուած եռակողմ համաձայնութեան այլընտրանք չկայ Երեւանի եւ Պաքուի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման հարցին մէջ:

«Հայաստանի համար դարաբաղեան հակամարտութեան անյաջող արդիւնքներուն հետեւանքով վերջին ամիսներուն Երեւանէն կշտամբանքներ կը հնչեն Մոսկուայի հասցէին», յայտարարած է Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարը, շարունակելով. «Հայաստանի ղեկավարութեան շուրթերէն ամէն օր հնչող յայտարարութիւնները կը ստիպեն մեզ մտածելու, թէ ինչ կը կատարուի իրականութեան մէջ եւ ինչպէս այդ հաշուի առնել մեր գործնական քայլերուն մէջ»:

Անդրադառնալով ՀԱՊԿ-ին՝

Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրով

Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարարը շեշտած է՝ ժամանակն է, որ Հայաստանը կողմնորոշուի ՀԱՊԿ-ի մէջ իր կարգավիճակին շուրջ:

«Մենք իսկապէս շատ կ'ուզենք, որ մեր հայ գործընկերները կողմնորոշուին, թէ ինչպէս կ'ուզեն իրագործել փոխադարձ հիմունքներով իրականացուած համաձայնագրերը, որոնք մեզ կը կապեն տարբեր համարկման կառուցներու, այդ շարքին՝ ՀԱՊԿ-ի մէջ», նշած է Լաւրով:

նաւէտ ենք համարում այդ բանակցութիւնները, եւ ինչպէս գործընկերս նշեց, ողջունում ենք ցանկացած ձեւաչափի քննարկումները, որոնք տանում են դէպի խաղաղութեան մեր տարածաշրջանում», յաւելեց Արթուր Յովհաննիսեանը:

ըր, այդ թւում՝ Գերմանիան, ստորագրել է փաստաթղթի տակ, որտեղ արձանագրուել են այդ սկզբունքները, եւ բնականաբար, մենք ողջունում ենք ցանկացած հարթակ, որտեղ այդ սկզբունքները յարգուած են, եւ մենք արդիւ-

Վարչապետ Փաշինեան Գահիրէի Սէջ Զանդիպեցաւ Նախագահ Սիսիի Զետ

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Եգիպտոսի Գահիրէի Սէջ Զանդիպեցաւ Նախագահ Սիսիի Զետ

Պաշտօնական այցով Եգիպտոս ժամանած ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան հանդիպած է երկրի նախագահ Ապտըլ Ֆաթթահ Սիսիի հետ:

Նախ տեղի ունեցած է երկու երկիրներու առաջնորդներու առանձնագրոցը, այնուհետեւ քննարկումները շարունակուած են ընդլայնուած կազմով:

Եգիպտոսի նախագահը ողջունած է վարչապետ Փաշինեանի պաշտօնական այցը եւ ընդգծած, որ այն նոր ազդակ պիտի հաղորդէ Եգիպտոս-Հայաստան բազմաոլորտ համագործակցութեան զարգացման ու ընդլայնման: Ապտըլ Ֆաթթահ Սիսիին շեշտած է հայ եւ եգիպտացի ժողովուրդներու բազմադարյայ սերտ կապերու փաստը՝ յաւելելով, որ Եգիպտոսի հայ համայնքը իր ուրոյն դերը ունի տարբեր ոլորտներու զարգացման գործին մէջ:

Վարչապետ Փաշինեան շնորհակալութիւն յայտնած է ջերմ ընդունելութեան համար՝ յաւելե-

լով, որ ՀՀ կառավարութիւնը շահագրգիռ է Եգիպտոսի հետ կապերու ընդլայնման ու խորացման գործին մէջ: Վարչապետը կարեւորած է առեւտրատնտեսական համագործակցութեան ընդլայնումն ու խորացումը եւ առկայ ներուժի իրացման գործին մէջ ընդգծած գործարար կապերու զարգացման անհրաժեշտութիւնը:

Զրուցակիցները քննարկած են նաեւ Հարաւային Կովկասի եւ Մերձավոր Արեւելքի տարածաշրջաններուն մէջ տեղի ունեցող գործընթացներուն առնչուող հարցեր: Երկուստեք կարեւորուած է խաղաղութեան եւ կայունութեան ամրապնդումն ու այդ ուղղութեամբ հետեւողական քայլերու իրականացումը:

Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ապտըլ Ֆաթթահ Սիսիի հանդիպումին յետոյ, երկու երկիրներու ղեկավարներու ներկայութեամբ, Հայաստանի եւ Եգիպտոսի միջեւ տեղի ունեցած է փաստաթուղթերու ստորագրման արարողութիւնը:

Հայկական Տարագն Ու Մշակոյթը Առաջին Անգամ Տիգրիսի Կրայ

Անցեալ Ուրբաթ, Մարտի 1-ին, աշխարհահռչակ Տիգրիսի Ընկերութիւնը «Միքի Մաուս» գծիկներով ժապաւէնի նոր հաղորդաշարին մէջ, դրուագ մը ցուցադրեց հայկական աւանդական վարդավառ տօնին մասին: Բացի մշակութիւնը ներկայացնելէն, գծանկարային շարժապատկերը հնչեցուց նաեւ հայերէն լեզուն:

«Վարդավառ» դրուագը գրած է Քաթրին Սառնելի Քափուճեան, որուն ամուսինը հայ է: Ան այդ դրուագը գրած է իր մանկահասակ որդիին համար: Դրուագին մէջ Միքի Մաուսը սխալ հանդերձանք կը կրէ վարդավառը նշելու համար: Միքին, Միքին եւ անոնց ընկերները՝

կ'ողջունուին Աստղիկ աստուածուհիին կողմէ, որ կը կրէ հայկական աւանդական տարագ, երբ ան կ'իջնէ իր կախարդական տաճարէն եւ ջուր շաղ կու տայ անոնց վրայ:

Դրուագը տեղի կ'ունենայ առասպելներու եւ աւանդութիւններու երկրին մէջ, որ կառուցուած է հայկական ճարտարապետութեան օրինակով, մասնաւորապէս Գառնիի հեթանոսական տաճարի եւ Երեւանի «Քասաքառ»ի համայնապատկերին առջեւ, ստեղծելով երկու վայրերու միաձուլում: Աստղիկի կերպարը կը մարմնաւորէ հայկական ծագում ունեցող Լիանա Պետեւին: Սոյն դրուագը յագեցած է մշակու-

Երտողան Զայաստանի Զետ Զարաբերութիւններու Կարգաւորումը Կը Կապէ Ատրպէյճանի Զամաճայնութեան

Թուրքիան պիտի շարունակէ Հայաստանի հետ յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը՝ զայն համաձայնեցնելով Ատրպէյճանի հետ:

Անթալիոյ մէջ դիւանագիտական համաժողովի բացման արարողութեան ժամանակ այս մասին ըսած է Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեպ Թայյիպ Էրտողան:

Ան նաեւ յաւելած է, որ իր երկիրը պիտի ձեռնարկէ բոլոր անհրաժեշտ քայլերը թրջական աշխարհի հզօրացման համար:

Հայ-թրջական յարաբերութիւններու կարգաւորման հարցերով Թուրքիոյ բանագնաց Սերտար Քըլըշ նոյն համաժողովի ընթացքին ըսած է, որ Հայ-թրջական սահմանը պիտի բացուի երրորդ երկրի քաղաքացի հանդիսացող անձերու եւ դիւանագիտական անցագրեր ունեցողներու համար, իսկ հետագային այս կիրառուի պիտի ընդլայնուի Թուրքիոյ եւ Հայաստանի քաղաքացիներուն համար:

Ան յիշեցուցած է, որ Հայաստանին Թուրքիա եւ հակառակ ուղղութիւններով կ'իրականացուին թռիչքներ, ինչ որ կը նշանակէ՝ երկու երկրի քաղաքացիներուն միջեւ երկխօսութիւն կայ:

«Սահմաններու բացումը միակ քայլը չէ, մենք այլ քայլեր ալ կը ձեռնարկենք իրավիճակի կարգաւորման համար: Մենք բարենպաստ պայմաններ կը ստեղծենք Թուրքիոյ մէջ ՀՀ քաղաքացիներ ապրելու համար, վերջիններս նոյնիսկ ներդրումներ կ'ընեն Սթամպուլի մէջ: Այսինքն՝ ջանքեր կը գործադրուին, եւ երբ գայ ժամանակը, սահմանի լիարժէք բացումը պիտի նպաստէ երկու ժողովուրդի մերձեցման», նշած է Թուրք դիւանագէտը:

Ան յաւելած է, որ Հայաստանի

Թուրքիոյ Գահիրէի Ռեճեպ Թայյիպ Էրտողան

հետ յարաբերութիւններու կարգաւորման շուրջ բանակցութիւններու շարունակման հետ մէկտեղ Թուրքիան կ'ընէ իրմէ կախուած հնարաւոր ամէն ինչ, բանակցային արդիւնքները պէտք է դրական ազդեցութիւն ունենան երկու կողմին համար:

«Սակայն եթէ անցեալին դասեր չբաղենք, ամէն ինչ ապարդիւն պիտի ըլլայ: Կայուն խաղաղութեան եւ անվտանգութեան հաստատման համար պէտք է հաշուի առնել երեք երկրի՝ Հայաստանի, Թուրքիոյ, Ատրպէյճանի վիճակը», նշած է Քըլըշը:

Ըստ անոր՝ կարգավորման գործընթացը բաւականին բարդ է, հնարաւոր չէ իսկոյն արդիւնքի հասնիլ:

«Կը կարծեմ՝ կարելի է յաղթահարել որոշ տարածայնութիւններ եւ շարունակել բանակցութիւնները, միշտ ալ կարելի է որոնել հարցերու լուծումը», եզրափակած է Քըլըշը:

Յայտնի Է՝ Ազնաւորի Արձանին Որ Նախագիծը Յաղթող Գանչցուած Է

Շարլ Ազնաւորի 100-ամեակին նուիրուած միջոցառումներու շրջանակին մէջ Հայաստանի ազգային պատկերասրահին մէջ տեղի ունեցած է Շարլ Ազնաւորի յուշարձանի նախագիծի դիմումներու ցուցադրութիւնը:

Յուշարձանի նախագիծի

մրցոյթին համար ստացուած է 60-էն աւելի յայտ, իսկ ներկայացուած մանրակերտերու տարբերակները կը գերազանցեն 100-ը:

Յանձնաժողովը յաղթող ճանչցած է Դաւիթ Մինասեանի նախագծած քանդակին տարբերակը:

Թային յիշատակումներով: Մինին կը կրէ հայկական տարագ եւ ամբողջ դրուասօղի ընթացքին կը խօսին հայերէն: Ուշագրաւ է նաեւ այն թէ ինչպէս Ձիփն ու Տէյլը Թան կը վաճառեն եւ խորոված կը պատրաստեն:

«Վարդավառ»ը հասանելի է «Տիգրի Նաու-քամ-ի» Disney Now.com կամ «Տիգրի Նաու» (Disney Now) յաւելուածով: Իսկ աւելի ուշ հասանելի պիտի ըլլայ նաեւ «Տիգրի Փլաս»ով (Disney Plus):

Սեն Սիմոնեան Պիտի Յաջորդէ Պերճ Սեդրակեանին Իբր ՅԲԸՄ-ի Նախագահ

Պերճ Սեդրակեան, քսաներկու տարիներ վարելէ ետք Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Նախագահութիւնը, քառասուն եօթ տարիներ որպէս Կեդրոնական Վարչութեան անդամ, հասած ըլլալով Միութեան Ծրագիր Կանոնադրով որոշուած տարիքային սահմանին, յառաջիկայ աշնան կ'աւարտէ նախագահական իր շրջանը:

Հ.Բ.Ը.Մ-ի Կեդրոնական Վարչութիւնը, 24 Փետրուարի իր նիստին, Հ.Բ.Ը.Մ-ի Հոգաբարձուներու Խորհուրդին հաւանութեամբ, միաձայնութեամբ առաջադրեց Սէմ Սիմոնեանը որպէս յաջորդ եւ Միութեան ութերորդ նախագահ: Սէմ Սիմոնեան պաշտօնապէս պիտի ընտրուի՝ Հ.Բ.Ը.Մ-ի յառաջիկայ 93-րդ Ընդհանուր ժողովին, որ պիտի կայանայ 12 Հոկտեմբեր 2024-ին, Նիւ Եորքի մէջ: Պերճ Սեդրակեան պիտի միանայ Հոգաբարձուներու Խորհուրդին:

Սէմ Սիմոնեան, 2000էն 2019 եղած է Հ.Բ.Ը.Մ-ի Կեդրոնական Վարչութեան Անդամ: Ներկայիս մաս կը կազմէ Հոգաբարձուներու Խորհուրդին: Ան իր կեանքի ընթացքին, գործարարական եւ ճարտարագիտական իր բազմաթիւ փայլուն իրագործումներուն եւ բարերարական նախաձեռնութիւններուն առընթեր, գործօն մասնակցութիւն բերած է Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան: Ինք եւ իր տիկինը Սիլվան, շրջանաւարտներ են Հ.Բ.Ը.Մ-ի Լիբանանի վարժարաններէն: Անոնք հիմնադիրներն են Հայաստանի ԹՈՒՄՕ Ստեղծարար Ճարտարարուեստներու Կեդրոնին, որ իբր արտադրողական հիմնարար կրթական նախաձեռնութիւն, ինքնուսուցման իւրաքանչեւ ծրագրով, առիթ կ'ընձեռնէ ուսանողներու, ճարտարագիտական ստեղծարար եւ նախագծային մարզերու մէջ մրցունակ ձիրքեր մշակելու՝ իրենց յետագայ տնտեսական ասպարէզներուն ուղղութեամբ: ԹՈՒՄՕ Կեդրոնի հիմնադրութենէն ասդին, անոր գործունէութիւնը տարածուած է ամբողջ Հայաստանի մէջ, հասնելով մինչեւ ամենահեռավոր շրջաններ: Առաւել, նոյնպիսի կեդրոններ ստեղծուած են համաշխարհային շարք մը գլխաւոր քաղաքներու մէջ:

Դեսպան Լիլիթ Մակունց

Շարունակուած էջ 1-էն
րու հարցումներուն:

Հանդիպում Լոս Անճելոսի քաղաքապետ Քերըն Պետի հետ
Մարտի 1-ին ԱՄՆ-ի ՀՀ դեսպան Լիլիթ Մակունցի աշխատանքային այցը Լոս Անճելոս մեկնարկեց պաշտօնական հանդիպումներով: Այցի առաջին օրը դեսպան Մակունցը հանդիպեց Լոս Անճելոսի քաղաքապետ Քերըն Քերըն Բասսի հետ: Հանդիպումին ներկայ էին նաեւ Լոս Անճելոսի քաղաքային խորհրդի նախագահ Փոլ Գրի-

Ընդունելով Կեդրոնական Վարչութեան եւ Հոգաբարձուներու Խորհուրդին կողմէ իր առաջադրումը, Սէմ Սիմոնեան շնորհակալութիւն յայտնեց իր նկատմամբ ցուցաբերուած վստահութեան համար: Ան աւելցուց՝ «Ես հպարտ եմ, որ կը հետեւիմ ինձի նախորդող եօթը հզօր առաջնորդներու, որոնք իրենց ժամանակներու եւ իրադարձութիւններու խոր ըմբռնումով եւ փորձառութեամբ, Միութիւնը հասցուցած են հոն, ուր ան կը գտնուի այսօր, իր հիմնադրութենէն աւելի քան մէկ դար ետք: Ես յատուկ յարգանք ունիմ Պերճ Սեդրակեանին հանդէպ եւ խորապէս կը գնահատեմ զինք, սերտօրէն գործակցած ըլլալով իր հետ, իր կենսանուէր նախագահութեան եւ ամբողջանուէր ծառայութեան ընթացքին: Հ.Բ.Ը.Մ-ի մէջ մեր գործունէութեան ընթացքին, Սիլվան եւ ես, անձական խոր մտերմութիւններ մշակած ենք վերային եւ Պերճին հետ, որոնց հետ մեր սերտ բարեկամութիւնը շատ բարձր կը գնահատենք մենք:»

1989-ին, Սէմ Սիմոնեան համահիմնադիր եղած է Ինէթ Թէքնոլոճիզ (Inet Technologies) հեռահաղորդակցական (telecommunications) ընկերութեան որ մասնագիտական ծառայութիւններ կ'ապահովէ ցանցային կառավարումի եւ գործարարական մարզերու համար: 1994-ին, ան ընտրուած է Տարուան Գործարար Inc. Magazine, Ernst & Young եւ Merrill Lynch-ի կողմէ: 2000 տարուան Մալիսին, ան կ'արժանանայ նաեւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու էլլիս Այլլընտպատուոյ շքանշանին: Հայաստանի պետութեան կողմէ ան գնահատուած է Անանիա Շիրակացի բարձրագոյն շքանշանով, հայ ինքնութեան պահպանումին եւ հայրենիքին մատուցած բարձրարժէք ծառայութիւններու համար, նաեւ Հայաստանի եւ օտար պետութիւններու միջեւ բարեկամութիւններու մշակման ի նպաստ՝ իր կատարած աշխատանքներուն համար: Ծնած է Լիբանան, իսկ ներկայիս հաստատուած է Տալաս, Թէքսաս: Սէմ Սիմոնեան ծնունդն է հայ համայնքին եւ Չատագովը՝ անոր:

տանքային այցը Լոս Անճելոս մեկնարկեց պաշտօնական հանդիպումներով: Այցի առաջին օրը դեսպան Մակունցը հանդիպեց Լոս Անճելոսի քաղաքապետ Քերըն Բասսի հետ: Հանդիպումին ներկայ էին նաեւ Լոս Անճելոսի քաղաքային խորհրդի նախագահ Փոլ Գրի-

Որպէսզի Եկեղեցի-Պետութիւն Յարաբերութիւնները Դառնան Բնականոն

Շարունակուած էջ 1-էն

իրաժարականը եւ յստակ էր, որ ժողովուրդը կը մերժէր միանալ նախորդ փտած համակարգի գլխաւորած շարժումին, Մայր Աթոռը ինք հասաւ ընդդիմադրութեան օգնութեան՝ միանալով վարչապետի հրաժարականի պահանջին: Ընդդիմութիւնը եւ Մայր Աթոռը ձախողեցան իրենց նպատակին մէջ՝ շնորհիւ Հայաստանի ժողովուրդի քաղաքական հասունութեան: Փաշինեան շարունակեց պաշտօնավարել, մինչեւ այն պահը երբ որոշուեցաւ կազմակերպել խորհրդարանական արտահերթ ընտրութիւններ: Այդ տեղի ունեցաւ պատերազմէն ութը ամիս ետք՝ 2021-ի Յունիսին: Ընտրութիւնները տեղական ու միջազգային դիտորդներու կողմէ գնահատուեցան ժողովրդավարական եւ ազատ: Իշխող ուժը ստացաւ խորհրդարանի տեղերու մեծամասնութիւնը եւ Փաշինեան վերընտրուեցաւ վարչապետի պաշտօնին:

Կը կարծուէր թէ, այդ պահէն սկսեալ, երբ Հայաստանի հանրութիւնը ըսած էր իր խօսքը, եկեղեցւոյ համար փակուած պիտի ըլլար վարչապետի հրաժարականի հարցը, սակայն դժբախտաբար այդպէս չեղաւ պարա-

գան: Անկէ ետք եւս Վեհափառ Հայրապետը շարունակեց մնալ վարչապետի հրաժարականի իր պահանջին վրայ: Աւելին, ընդդիմութեան կազմակերպած ցուցերուն, որոնց ընթացքին կը հնչէին նաեւ բռնութեան կոչեր, ներկայ կ'ըլլային բարձրաստիճան եկեղեցականներ՝ ունենալով բոցաշունչ ելոյթներ: Այս բոլորին դիմաց, երկրի ղեկավարութեան կողմէ չտեսանք հրապարակային վիրաւորական որեւէ խօսքեր եկեղեցւոյ ու անձնապէս Վեհափառի հասցէի:

Հայաստանի համար այս բախտորոշ ժամանակաշրջանին եկեղեցի-պետութիւն յարաբերութիւնները բնականոն չեն հիմնականին մէջ մէկ կողմի սխալ ու անհեռանկար դիրքորոշումներուն պատճառաւ: Ժամանակն է որ, եկեղեցին հրաժարի իր քաղաքական պահանջներէն ու կեդրոնացաւ ժողովուրդի հոգեւոր հարցերու լուծման վրայ: Մեր ծեցման առաջին քայլը վերապահուած է Վեհափառ Հայրապետին, որմէ ետք միայն եկեղեցի-պետութիւնը յարաբերութիւնները կրնան կամաց-կամաց վերադառնալ իրենց բնականոն հունին, որուն այնքան պէտք ունին մեր ազգն ու հայրենիքը:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՍ»

Եւրոխորհրդարանը Կոչ Ըրած

Շարունակուած էջ 1-էն

յին փոքրամասնութիւններու պաշտպանութեան ոլորտին մէջ երկրի զգալի յառաջընթացով: Եւրոխորհրդարանը կոչ կ'ընէ ԵՄ-ին՝ անյապաղ պատժամիջոցներ կիրառելու Ատրպէյճանի դէմ եւ կասեցնելու Ռազմավարական ուժանիւթային գործընկերութեան մասին փոխըմբռնման յուշագիրը: Կը վերահաստատենք աջակցութիւնը Հայաստանի՝ ժողովրդավարական ճանապարհով ընտրուած կառավարութեան եւ լիակատար յարգանքը երկրի ինքնիշխանութեան, ժողովրդավարութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան նկատմամբ: Բարձր կը գնահատենք վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի յայտարարութիւնը, որ Հայաստանը պիտի չներքաշուի Ատրպէյճանի հետ նոր պատերազմի մէջ, ինչպէս նաեւ անոր վերջին կոչերը՝ վերսկսելու Ատրպէյճանի հետ ամենաբարձր մակարդակով խաղաղ բանակցութիւնները», ըսուած է փաստաթուղթին մէջ:

Բանաձեւին մէջ Եւրոխորհրդարանը դատապարտած է Ռուսաստանի միջամտութիւնը Հայաստանի ներքին գործերուն, որ, անոնց կարծիքով, ուղղուած է անկարգութիւններու տարածման: ԵՄ-ին կոչ կը կատարուի ուժեղացնելու ներգրաւուածութիւնը Հարա-

ւային Կովկասի մէջ: Եւրոխորհրդարանը նաեւ ողջունած է Հայաստանի որոշումը՝ վաւերացնել Միջազգային Քրէական Դատարանի Հռոմի կանոնադրութիւնը:

Պաքոն «խստորէն կը դատապարտէ եւ կը մերժէ Եւրոխորհրդարանի զեկոյցը ընդդէմ Ատրպէյճանի»: Այս մասին յայտարարած է Ատրպէյճանի ԱԳՆ մամուլի ծառայութեան ղեկավար Ալհան Հաճիգատէն:

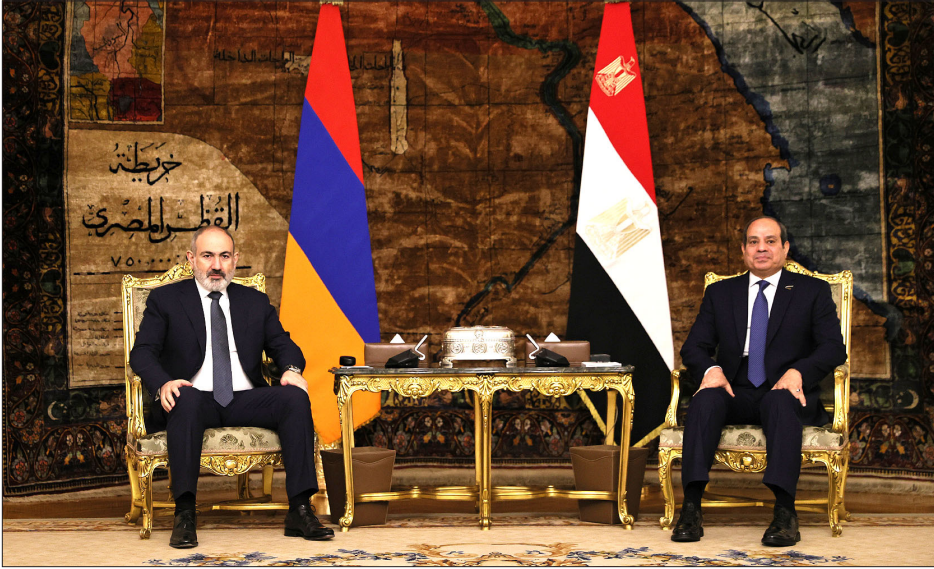
Ան նշած է, որ զեկոյցին մէջ պարունակուող յօդուածները Ատրպէյճանի դէմ «զրպարտչական արշաւ են»: Անոնց բոլոր փաստերը «խեղաթիւրուած են», կը կրեն «զրպարտչական բնոյթ», «բացարձակապէս անհիմն են» եւ լուրջ հարցեր կ'առաջացնեն Եւրոմիութեան ընդհանուր արտաքին եւ անվտանգութեան քաղաքականութեան ապագային վերաբերեալ:

«Ցաւօք, այս զեկոյցը, որ կ'արտացոլէ արտաքին եւ անվտանգութեան քաղաքականութեան մակերեսային մօտեցումը, ցոյց կուտայ նաեւ, թէ որքանով Եւրոխորհրդարանի անդամները դարձած է ամբոխավարութեան պատանդ, ինչպէս նաեւ որքան հեռու են անոնք մեր տարածաշրջանին նկատմամբ ճիշդ ռազմավարական մօտեցում մշակելէ», ընդգծած է Հաճիգատէն:

Համագործակցութիւնը խթանելու վերաբերեալ: Զրուցակիցները պայմանաւորուեցան կապի մէջ դնել քաղաքապետարաններու ներկայացուցիչներուն՝ փոխգործակցութեան բազմոլորտ օրակարգ մշակելու համար:

գործերը, Լոս Անճելոսի ՀՀ գլխաւոր հիւպատոս Կարէն Իսրայէլեանը: Դեսպան Մակունցը քաղաքապետ Բասսին փոխանցեց Երեւանի քաղաքապետ Տիգրան Աւինեանի նամակը՝ երկու քաղաքներու միջեւ

Armenia, Egypt to Expand Trade, Economic and High Technologies Cooperation

CAIRO — On an official visit to Egypt, Prime Minister Nikol Pashinyan met with the country’s President, Abdel Fattah al-Sisi on Tuesday.

The President of Egypt welcomed the official visit of Prime Minister Pashinyan and emphasized that it will give a new impetus to the development and expansion of multi-sectoral cooperation between Egypt and Armenia. Abdel Fattah al-Sisi emphasized the fact of centuries-old close ties between the Armenian and Egyptian peoples.

Both Pashinyan and al-Sisi praised the current state of Armenian-Egyptian relations. The Egyptian leader said that during their talks they focused on ways of deepening bilateral commer-

cial ties so that they “correspond to the level of political relations between the two countries.”

Al-Sisi, who visited Yerevan in January 2023, again paid tribute to his country’s small Armenian community.

“Thousands of Armenians have lived in Egypt and contributed to the development of Egyptian society in various spheres: the political, economic, cultural and artistic ones,” he told the press.

Prime Minister Pashinyan thanked for the warm reception, adding that the Armenian government is interested in expanding and deepening relations with Egypt. The Prime Minister em-

Continued on page 4

Armenia’s Constitution Is an Internal Issue Not Related to Peace Processes

ANTALYA — During a panel discussion held within the framework of the Antalya Diplomatic Forum in Turkey, Ruben Rubinyan, Deputy Speaker of the Armenian Parliament and Special Representative of Armenia for the normalization of relations with Turkey, stated that Armenia’s legislation is its internal affair and has nothing to do with Armenian-Azerbaijani peace talks.

Rubinyan was responding to Hikmet Hajiyev, Azerbaijani President Ilham Aliyev’s top foreign policy aide, who claimed that Baku is still awaiting Yerevan’s “clear answers” regarding legal provisions in Armenia’s constitution which contain territorial claims to Azerbaijan.

Rubinyan also said that Armenia has never agreed to provide an extraterritorial corridor to Azerbaijan. “Armenia’s position is that the unblocking of regional communications in the South Caucasus should take place based on the principles of sovereignty, legislation, territorial integrity, equality, and reciprocity.”

The deputy speaker added that sometimes the terms used by Azerbaijan reveal the true intentions of those who

use them. “For example, why has Armenia decided to call its initiative to unblock communications in the region ‘Crossroads of Peace’? Because we want our region to be a crossroads of peace. Azerbaijan continues to use the term ‘Zangezur Corridor’. There is no territorial unit named ‘Zangezur’ in the sovereign territory of Armenia, and Armenia has never agreed to give an extraterritorial corridor to Azerbaijan,” said Rubinyan.

Speaking on the resolution of

Continued on page 4

European Parliament Calls for Sanctions Against Azerbaijan Reiterates Support to Armenia

BRUSSELS – The European Parliament has adopted two reports on EU foreign, security and defense policy, on February 28, which call on the EC to apply sanctions against Azerbaijan and strengthen the mandate of the EU mission in Armenia.

The reports calls for readiness to apply targeted and individual sanctions against the perpetrators of aggression, without necessarily limiting these sanctions solely to the political and military circles associated with President Aliyev. Additionally, it suggests suspending the import of oil and natural gas from Azerbaijan in the event of any military aggression. MEPs demand protection of Armenian religious and cultural heritage sites under Azerbaijani control

The MEPs also call into question Azerbaijan’s eligibility to host the United Nations Framework Convention on Climate Change (COP29) in 2024, while the country plans to increase its fossil fuel production by a third over the next decade.

According to the members of the European Parliament, the risks of a

resumption of military operations in the South Caucasus are a cause for serious concern and underscore the need for more active engagement by the EU in the region.

The report welcomes the establishment of the EU civilian monitoring mission in Armenia (EUMA), which aims to contribute to increased security in the region by reducing the number of incidents in Armenia’s conflict-affected and border regions, thereby decreasing the level of risk to the population.

The adopted reports call not only to strengthen and extend the mandate of the EUMA, but also to deploy monitors along Armenia’s border with Türkiye.

The EEAS is called upon to be ready to provide the necessary technical assistance to Armenia through the European Peace Facility so that Armenia reviews its current military alliances, as this will strengthen the country’s resilience in the context of ensuring security, independence and sovereignty.

Armenia, Greece Vow to Boost Military Ties Cooperate in Innovative Defense Research

YEREVAN — Armenian Defense Minister Suren Papikyan and his visiting Greek counterpart Nikos Dendias agreed to deepen military ties between their countries during talks held in Yerevan on Monday.

In a statement on the talks, the Armenian Defense Ministry said they “outlined a number of new directions” of those ties.

Speaking at a joint press briefing, Papikyan said that they discussed the implementation of a Greek-Armenian agreement on “military-technical cooperation” signed by them in Athens in December.

The Greek minister indicated that a 2024 plan of joint activities by the two militaries mainly includes training and education. “At the same time we plan to introduce a number of successful innovative achievements in the field

of defense,” he said.

“Today we are witnessing a very unstable situation as we are dealing with expansionist forces. They ignore international law, international agreements, UN values and principles. The common task of the international community should be to solve all these problems. We must show that we are ready to prevent the escalation of conflicts and also try to return to a peaceful situation. It is always necessary to act in accordance with international law,” Dendias emphasized.

“This year we signed a military cooperation program. In the past, we also managed to record good results. For example, there were many applications from Armenia to study in Greek military schools. Therefore, we plan

Continued on page 3

Turkish, Armenian Foreign Ministers Meet Again

ANTALYA — Foreign Minister Ararat Mirzoyan met with his Turkish counterpart Hakan Fidan on Friday as he visited Turkey to participate in an annual conference on international security held in the resort city of Antalya.

“During the meeting, the process of normalization of relations between Armenia and Turkey was discussed and readiness to achieve their full normalization was reaffirmed,” read a statement released by the Armenian Foreign Ministry.

Mirzoyan and Fidan “exchanged views on possible concrete steps in

that direction,” added the statement. It did not say whether any agreements were reached by them.

The Turkish Foreign Ministry did not immediately issue a statement on the Antalya meeting.

The two ministers previously held talks in Tehran last October on the fringes of a multilateral meeting of the top diplomats of Armenia, Azerbaijan, Iran, Russia and Turkey. The five countries make up the so-called “Consultative Regional Platform 3+3” launched in December 2021 in Moscow.

Azerbaijan Demolishing Karabakh Parliament Building in Stepankert

STEPANAKERT — Azerbaijan appears to have started demolishing Nagorno-Karabakh’s parliament building in Stepankert build two decades.

A short video circulated by Azerbaijani pro-government media on Monday showed an excavator working at the site of the mostly ruined building that was shaped like a traditional Armenian church.

The marble structure constructed in the early 2000s was located at the Karabakh’s capital central square. Azerbaijan’s President Ilham Aliyev held a military parade there in November less than two months after the Azerbaijani military offensive that forced Karabakh’s practically entire population to flee to Armenia and established Baku’s control over the region.

Aram Harutiunyan, one of the Karabakh lawmakers exiled in Armenia, said the demolition highlights Baku’s efforts to wipe out traces of Armenian presence in Karabakh.

“This is vivid evidence of the fact that they are destroying anything that’s Armenian also in order to erase any thought of returning home from our minds,” he told RFE/RL’s Armenian Service.

Harutiunyan and other Karabakh Armenians also noticed in the Azerbaijani video a void right next to the local parliament where another, smaller building stood for more than a decade. The building served as the headquarters of an association of Karabakh veterans of the first Armenian-Azerbaijani war of 1991-1994. It appears to have been completely demolished.

“People who won the first war used to gather there, and I think this may be the reason why Azerbaijan treated that building like that,” said Harutiunyan.

The head of the U.S. Commission on International Religious Freedom, Nadine Maenza, expressed serious concern over the decision.

Meeting with Armenian Catholic Bishops, Pope Francis Prays for Peace

VATICAN CITY — The dire geopolitical situation around Armenia, the importance of collaboration with the country’s Orthodox Church, and the need for bishops to be close to their flocks were discussed as Pope Francis met with Armenian Catholic Church on Wednesday morning, the Vatican News reports.

As the Pope is recovering from a cold, his speech was read aloud by Msgr. Filippo Ciampanelli, an official at the Vatican’s Secretariat of State.

“Your Beatitude, dear Brothers,” Pope Francis said, “how can we not turn our thoughts to Armenia, not only in words but above all in our prayers, particularly for all those who fled Nagorno-Karabakh and for the many displaced families seeking refuge?”

“The First World War,” he continued, “was supposed to be the last ... Yet since then, how many conflicts and massacres have we witnessed, always tragic and always pointless?”

“Let us all take up the cry for peace,” the Pope urged, “so that it may touch hearts, even hearts untouched by the sufferings of the poor and lowly. And above all, let us pray. I pray for you and for Armenia.”

Another key topic of the Pope’s speech was the importance of cooperation between the Armenian Catholic Church and the Armenian Apostolic Church.

The Pope chose to bring his address to an end with a prayer from Saint Nerses the Gracious (Nerses Shnorhali), a 12th-century Armenian bishop recognized as saint in both the Catholic and Armenian Orthodox Churches.

Pope Francis also urged the Armenian bishops to remain close to those they serve.

“In a world so full of isolation and loneliness,” he said, “we must ensure that those entrusted to our care feel the closeness of the Good Shepherd.”

This includes, he noted, priests, especially young ones, who need to “feel close to their Bishops.”

The Pope then urged the Bishops to select their successors wisely, picking individuals who will be “devoted to the flock, faithful to pastoral care, and not driven by personal ambition.”

“You may well remind me that your Church is not large in numbers,” Pope Francis said. “Yet let us remember that God loves to work wonders with those who are small.”

Yerevan Selects Statue for Charles Aznavour Square

YEREVAN (Armradio) — Yerevan has selected the statue to be erected in the city’s Charles Aznavour Square. The work “La Bohème” by Davit Minasyan has been selected. In total, more than 60 applications were received, and more than 100 models were submitted.

All projects were exhibited at the National Gallery of Armenia. The jury comprised Yerevan Mayor Tigran Avinyan, Deputy Mayor Levon Hovhannisyan, Charles Aznavour’s family members, experts in the field: painters, sculptors, architects and others.

Sam Simonian Named New President of AGBU Central Board

NEW YORK — Following a tenure of 22 years as President of the Armenian General Benevolent Union (AGBU) with 47 years as Central Board member, Berge Setrakian will retire this fall from his position in accordance with the age limit requirements of the bylaws of AGBU.

On February 24, the AGBU Central Board, with the approval of the AGBU Council of Trustees, unanimously recommended the nomination of Sam Simonian as his successor and the organization's eighth president. Simonian will be formally elected at AGBU's 93rd General Assembly to be held in New York City on October 12, 2024 and Setrakian shall join the Council of Trustees.

Simonian is currently a member of the AGBU Council of Trustees following his service on the Central Board from 2000 to 2019. His active involvement with AGBU throughout his life parallels his numerous accomplishments as a business entrepreneur, engineering professional and philanthropist. Both he and his wife Sylva are graduates of AGBU's schools in Lebanon. They founded the TUMO Center for Creative Technologies in Armenia—a breakthrough in afterschool education that allows students to take charge of their own learning in the tech and design space, thereby raising their competitiveness quotient in the global economy. Since launching the flagship TUMO Center, the brand has reached the far corners of Armenia and expanded to multiple cities around the world.

After the vote on February 24 at the AGBU Central Office in New York, President Setrakian reflected on the auspicious choice of Simonian.

"Without doubt, Sam Simonian is highly qualified to run an organization of the size, scope and reach of AGBU. Sam respects the AGBU legacy, passionately believes in its core mis-

sion, yet recognizes that for a venerable institution like ours to thrive, change must be embraced and harnessed responsibly and strategically. I am sure that Sam, with the assistance of the Board, will lead AGBU with the same boldness of action that he has exemplified throughout his inspired career."

In accepting the nomination, Simonian expressed his appreciation for the trust and confidence of the members of the Council of Trustees and the Central Board. He further added, "I am proud to stand on the shoulders of seven great leaders who, informed by the events and experience of their time, have brought AGBU to where it is today, after over a century of a proud history. I pay special tribute to Berge Setrakian, with whom I worked closely during his tenure, for his lifelong commitment and leadership in serving the organization. Through the years of our engagement with AGBU, Sylva and I developed a close personal relationship with Vera and Berge and their friendship is dear to us."

In 1989, Sam Simonian became a co-founder of Inet Technologies, a telecommunications company specializing in Network Management and Business Operational Solutions. In 1994, he was selected Entrepreneur of the Year by Inc. magazine, Ernst & Young, and Merrill Lynch. He also received the distinguished Ellis Island Medal of Honor in May 2000 and was the recipient of Armenia's highest award—the Anania Shirakatsi Medal—for his considerable contribution to the preservation of the Armenian identity, services to the Motherland, as well as contributing greatly to the friendship between the Republic of Armenia and foreign states. Born in Beirut, Lebanon, and established in Dallas, Texas, Simonian is both a product and champion of the Armenian community.

Zoryan Institute's President Dedicates His Recognition of Order of Canada to the Memory of a Righteous Turk

OTTAWA — On February 22, 2024, 60 new members were invested into the Order of Canada at Rideau Hall in Ottawa. The Order of Canada is a Canadian state order and the second-highest honor for merit in the system of order, decorations, and medals in the system of Canada, bestowed on individuals in recognition of their extraordinary contributions to Canada. Among those invested was the co-founder and current President of the Zoryan Institute, K.M. Greg Sarkissian, for his lifelong contributions to the field of genocide and human rights studies.

Mr. Sarkissian was recognized and awarded the Order of Canada insignia by Her Excellency the Right Honourable Mary Simon, Governor General of Canada.

When asked about what prompted him to co-found the Zoryan Institute, Mr. Sarkissian cited two pivotal incidents which had impacted and inspired him in his endeavour. The first incident was a personal story about a great humanitarian, Haji Khalil, a pious Muslim Turk from Urfa, Türkiye, who saved the lives of Sarkissian's grandmother and her children; while the second, was the tragic fate of the 11 members of one family who were all killed in the 1930s in Germany simply for being Jewish. He finished by dedicating the recognition and his investiture into the Order of Canada to the memory of this great Turkish humanitarian and those 11 family members.

Mr. Sarkissian's life is marked by his own experience growing up with parents who survived the Armenian genocide. His personal story tells of a Haji Khalil, his maternal grandfather's Turkish business partner, who had promised to take care of his grandfather's family in case of any misfortune. When Mr. Sarkissian's grandfather was subsequently hanged by the Ottoman Turkish authorities and the deportations of the Armenians from their ancestral homeland began, Haji Khalil kept his promise by hiding Greg Sarkissian's pregnant grandmother, her sister and their children in the upper story of his house for 8 months. The logistics involved were extremely burdensome: there were seven people to hide, food for seven extra mouths to be purchased, prepared, and carried up undetected nightly which had to suffice until the following night. Khalil's consideration was so deep that he even arranged for his

own family to be absent from their house at least once a week, taking them to the mosque, so that Greg's grandmother, sister, and their children could bathe. Khalil exposed himself to tremendous risk and his situation was precarious, as even his servants were aware of what was transpiring and they could have easily informed the authorities. Had he been caught sheltering Armenians he would certainly have shared the same fate as the Armenians and faced death. Luckily, his household remained loyal and discreet, and therefore, Sarkissian was one of the very few children of his generation and in his neighbourhood to grow up with aunts and uncles, all of whom remembered Haji Khalil, the righteous Turk. The memory of Khalil and his sacrifice, contrasting with the horrors of the genocide perpetrated by Ottoman Turkey, represents an innermost tension which became the motivation of Greg's life and the fight against the "us-versus-them" mentality.

During his university years, Sarkissian had attended a lecture on "Genocide and Media", run by Hilel, a Jewish student association on the campus. The lecturer displayed a major U.S. newspaper from the 1930s, with a man's picture and a front-page article featuring a headline about the man, who had beaten his dog to death, and his community's uproar for the lack of punishment for such a crime. Several pages later, on page 26, underneath an advertisement about women's swimwear, was a small caption, in a 1-inch square, about the murder of 11 people belonging to the same Jewish family. This was disturbing for Sarkissian. The newspaper had placed the death of a dog in a more prominent place on the front page, than the life of 11 humans who were reduced to a mere 'footnote' and tucked away with the advertisements on page 26. He described how these two moments became pivotal motivations for his co-founding of Zoryan Institute.

Mr. Sarkissian found profound significance in receiving the Order of Canada from Governor General Mary Simon, herself, an Indigenous Canadian and descendant of genocide survivors. That, together with the Right Honourable Madam Simon's opening remarks in Inuktitut, was viewed by Sarkissian as a symbol of reconciliation between Canada's Indigenous people and its settlers.

Armenia, Greece Vow to Boost Military Ties

Continued from page 1

to accept even more students in the coming years," Dendias said.

Greece has trained hundreds of Armenian officers at its military academies since the 1990s but is not known to have supplied any heavy weaponry to the South Caucasus country so far.

Dendias revealed on Monday that India and France are also engaged in "trilateral and quadrilateral" defense

cooperation with Greece and Armenia.

"We have established successful trilateral defense cooperation between Armenia, Greece and Cyprus. However, there may also be other trilateral or quadrilateral relations with France and India, with significant countries, important powers, and very influential common allies of Armenia and Greece," said Nikolaos Dendias during the joint press conference held after the meeting with the Armenian colleague.

Armenian American Museum Announces Horizon Gala on May 11

GLENDALE – The Armenian American Museum and Cultural Center of California has announced that the Horizon Gala will be held at the InterContinental Los Angeles Downtown on Saturday, May 11, 2024.

The signature event of the year will be celebrating an exciting milestone as the highly anticipated cultural and educational center currently under construction is elevated to the horizon and the community reaches new heights.

“We are thrilled to invite you to join fellow donors, sponsors, and supporters for a memorable evening in support of the Armenian American Museum and the future of our community,” stated Executive Chairman Berdj Karapetian.

The highly anticipated cultural and educational center is currently under construction in the museum campus at Glendale Central Park. The first phase of construction featuring the museum parking garage and building foundation has been completed. The second phase of construction featuring the museum building superstructure is currently underway.

The mission of the museum is to

promote understanding and appreciation of America’s ethnic and cultural diversity by sharing the Armenian American experience. The museum will offer a wide range of public programming through the Permanent Exhibition, Temporary Exhibitions, Auditorium, Learning Center, Demonstration Kitchen, Archives Center, and more.

Horizon Gala sponsorship, program book ads, and ticket reservations are due by April 30, 2024.

For more information on sponsorship opportunities and reservations, contact Major Gifts Director Mary Khayat at (818) 644-2073.

Armenia, Egypt to Expand Trade, Economic

Continued from page 3

phasized the expansion and deepening of trade and economic cooperation and emphasized the need to develop business ties in realizing the existing potential.

The Prime Minister of Armenia and the President of Egypt discussed a number of issues related to the implementation of new joint programs in the fields of economy, infrastructure, tourism, aviation, high technologies, agriculture, environment, education, and culture.

The interlocutors also discussed

issues related to the processes taking place in the regions of the South Caucasus and the Middle East. Both sides emphasized the strengthening of peace and stability and the implementation of consistent steps in that direction.

Prime Minister Pashinyan briefed his Egyptian counterpart on the details of the ongoing discussions on the Armenia-Azerbaijan peace treaty and referred to the principled positions of the Armenian side. Reference was also made to the “Crossroads of Peace” project of the Armenian government and its principles.

Armenia’s Constitution Is an Internal Issue

Continued from page 1

Armenia-Turkey relations, Rubinyan said it would positively impact the situation in the South Caucasus, as well as the process of improving relations between Armenia and Azerbaijan. The special representative of Turkey for the normalization of relations with Armenia, Serdar Kilic, also participated in the discussion.

“It is no secret that the relations between Armenia and Turkey have a huge historical context, and this does not make our work easier. However, Armenia is committed to working for the present and the future. In July 2022, Serdar Kilic and I announced that in the summer of 2023 we would open the Armenia-Turkey land border to citizens of the third countries, and then to diplomatic passport holders. Unfortunately, this has not happened yet. The entire infrastructure for this is ready on the Armenian side. And if Serdar agrees, we can announce that

we are implementing this agreement,” he said.

Rubinyan added that he often notices a certain sensitivity in that matter on both sides, which sometimes gives an emotional character to the process both positively and negatively.

Ruben Rubinyan recalled that during last year’s devastating earthquake in Turkey, for the first time in 30 years, the borders of the two countries were temporarily reopened so that trucks with humanitarian aid from Armenia could cross the border and reach the earthquake zone; and this, according to him, was an inspiring moment.

“This is also a sad fact because we shouldn’t need tragedies to open borders; borders should not be opened for tragic reasons. We need open borders during times of happiness and prosperity. And I see no reason why the Armenian-Turkish border should remain closed,” Rubinyan said.

Ararat-Eskijian Museum Research Center and The Promise Armenian Institute Launch Vahakn N. Dadrian Archive Project

LOS ANGELES — The Ararat-Eskijian Museum Research Center (AEMRC) and the Armenian Genocide Research Program (AGRP) within The Promise Armenian Institute at UCLA have announced the launch of the Vahakn N. Dadrian Archive Project.

Professor Vahakn N. Dadrian (1926–2019) was a preeminent scholar of the Armenian Genocide and instrumental in establishing the larger field of genocide studies. He lectured and published widely in the field, leading to greater international recognition of the Armenian Genocide. His unique collection of archival materials and books is of extraordinary value to those researching the origins of the Armenian Genocide, the Genocide itself and its aftermath.

Throughout his long career, Professor Dadrian accumulated a wealth of material on the Armenian Genocide throughout the different archives in the world, American, British, German, French Armenian and Ottoman among

process of facilitating the accessibility of the digitized collection, particularly to make it searchable through keywords for researchers. Dr. Anna Aleksyan, a post-graduate student from Clark University, has been involved in these efforts. Dr. Aleksyan is also currently on fellowship with the AGRP.

them. His archive has also numerous unpublished manuscripts and newspapers from various languages. Before his death, he transferred these materials to the AEMRC. The Vahakn Dadrian Armenian Genocide Book Collection is now housed in The Edward L. Doheny Jr. Memorial Library located at the University of Southern California.

After a gradual process of herculean efforts and numerous trips across the nation transporting Professor Dadrian’s archives, the AEMRC initiated a project in 2009 to digitize his personal notes and archives of historical documents and make them available for future generations of researchers interested in furthering their knowledge of Armenian Genocide Studies and general genocide studies.

A total of 28,000 pages out of a total of 110,000 pages were digitized and indexed by 2018. It took two years of efforts to appropriately preserve the entire archive collection into special folders and boxes. This full archive has been available to scholars and researchers by in-person appointment only at the AEMRC. Due to a large grant recipient in 2023, we will be resuming the continuation of digitization and indexing of the remaining 80,000 pages.

AEMRC is also in the important

The Vahakn N. Dadrian Archive Project is led under the direction of Professor Taner Akçam, the inaugural Director of the AGRP. This project is anticipated to be completed by December 2025. Upon completion, the entire collection will be available online.

The AGRP will host a webinar this spring to offer additional insight into the project. Details to follow on the AGRP’s website.

The Ararat-Eskijian Museum was founded in June 1985 by Genocide survivor, Mr. Luther Eskijian, and includes a unique collection of Armenian artifacts as well as books and materials about the Armenian Genocide. The museum is also a cultural and educational center where scholars, artists, writers, and community leaders can present current and historical subjects related to the Armenian people, as well as Genocide education.

The Armenian Genocide Research Program (AGRP) was established within The Promise Armenian Institute at UCLA in early 2022. Led by Taner Akçam, Ph.D., the AGRP engages in research and scholarly activities pertaining to the study of the Armenian Genocide in the Ottoman Empire during the early 20th century.

Չորս Յուշ Կարապետ Հաննէսեանէն (Մահուան 5-րդ տարեւիցին առիթով)

ՆԱԶՕ ԵՐԵՎԱՆ

Ներկայիս, ե՛րբ որ փափաքիս, ո՛ւր որ ալ ըլլաս, կրնաս «Կուկըլ»ին դիմել ու երկվայրկեանի մը մէջ որեւէ երգի մը բառերը հասանելի դարձնել քեզի:

1800-ականներուն, հայ մեծ երգահան, երաժշտագէտ, բանահաւաք, խմբավար Կոմիտաս վարդապետի ապրած շրջանին, այսօրուան հնարամիտ միջոցները չկային: Ականաւոր բանահաւաքը շրջելով բազմաթիւ բնակավայրեր, հաւաքեց, ձայնագրեց եւ ապագայ սերունդներուն փոխանցեց ժողովրդական երգարուեստի քանի մը հազար երգ:

Անցեալ դարուն ալ սփիւռքահայ կեանքին մէջ, Կարապետ եւ Յովհաննէս Հաննէսեան եղբայրներուն նախաձեռնութեամբ, մասնաւորաբար «Շիրակ երգարան»-ի 31 հետեւողական թիւերու լոյս ընծայումով, կարելի կը դառնար հայկական ժողովրդական երգերու տարածման օգտաշատ ու փրկարար աշխատանքը:

Առաջին յուշ: Պէյրուսի Հ.Մ.Մ.-ի վարչութիւնը ողբացեալ Մարտիկ Չափարեանի առաջարկով կազմակերպած էր 350 հոգի նախատեսող պարահանդէս մը, 19 Սեպտեմբեր 1987-ի երեկոյեան, Տրպպալէ շրջանի «Ժագիրէթ Ալտուլթան» ճաշարանին մէջ: Այդ ձեռնարկին հանդիսավարութիւնը յանձնուած էր հայերենի քննադատ եւ անփորձ համեստիս: 8 օր ետք, «Արարատ» օրաթերթին մէջ, Կարապետ Հաննէսեան հանդէս կու գար նշմարով մը՝ «Այսպէս աւելի լաւ է» խորագրով, ուր ի միջէ ալ լոց կ'ըսէր.-

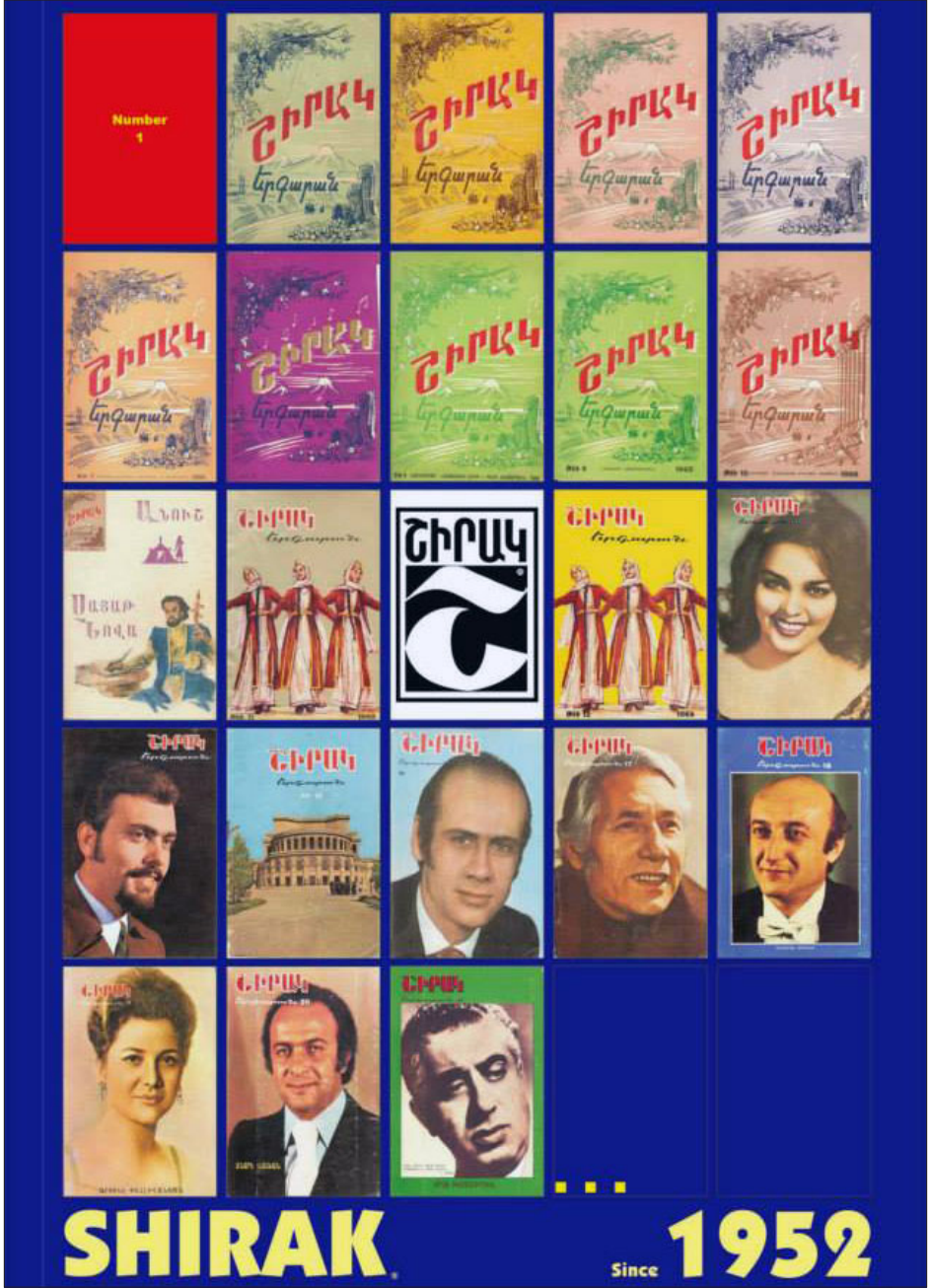
«Արդեօք որո՞ւն տղան էր օրուան հանդիսավար երիտասարդ խօսնակը: Հարցումիս պատասխանը ստանալէ ետք կ'ըսեմ. Պրաւօ Մաթէոս, որ քեզմէ ետք՝ տղադ ալ լծած ես Հ.Մ.Մ.եան կառքին, որուն անիւները հեզասահ չեն ընթանար, քանի որ քարքարուտ է ճանապարհը...»: Սոյն վկայութիւնը ընդմիջաբան քաջալերանք մը եղաւ ինծի ե՛ւ կրթական ասպարեզիս ե՛ւ միութենական գործունէութիւններու քարքարուտ ընթացքին վրայ:

Երկրորդ յուշ: 1995-96 տարեշրջանն էր: Սահակեան-Լ. Մկրտիչեան Գոլէճի պակասորդ գրեական պիտոյքները ամբողջացնելու համար կը մտնեմ «Նահր»-ի պոզոտային անկիւնը գտնուող «Շիրակ» գրախանութը: Կարապետ Հաննէսեան զիս կը դիմաւորէ՝ անմիջապէս նոր հրատարակուած երգարան մը նուիրելով թէ՛ Գոլէճին եւ թէ՛ անոր տնօրէնին, եւ կը հարցնէ. «Ինչո՞ւ փողկապ չես դրած»: Կը բացատրեմ արդարանալով, որ օրը Շաբաթ ըլլալով, յարմարագոյն առիթն էր արտագրոցական վազվուտները կատարելու, ուստի «քրավաթ»ով քիչ մը հանգիստ չպիտի շարժէի եւ այլն: «Ինչ ալ ըլլայ պատճառները, ըսաւ, տնօրէն ես, պիտի կապես: Մեր ժամկոչեանին օր մը առանց փողկապի չէիր տեսներ»:

Երրորդ յուշ: Առանց վարչական պաշտօններ ստանձնելու՝ չափազանց գործունեայ միութեան

նական մը էր ընկեր Հաննէսեանը: Գրեթէ բոլոր ընդհանուր կամ մասնաճիւղային անդամական ժողովներուն բերած է իր աշխոյժ մասնակցութիւնը եւ ստանձնած զանազան պարտականութիւններ: Հ.Մ.Մ.-ական Կարապետ Հաննէսեան եղած է ընդհանուր անդամական ժողովներու անփոխարինելի քարտուղարը եւ բժախնդրութեամբ արձանագրած է ատենագրութիւնները: Այդ ընդլայնուած խորհրդակցական նիստերէն մէկուն՝ 12 Յունուար 1988-ին, «մեծերուն» հետ հաւասար, ներկայ էի որպէս Պէյրուսի Հ.Մ.Մ.-ի վարչական: Հոն էին ընկերներ Մելքոն Սէֆէրեանը, Տիգրան Սարաֆեանը, Տոքթ. Ժիրայր Գարաւերտեանը, Տոքթ. Կարօ Մահսերեանը, Կարօ Եփրեմեանը, Յարութիւն Կերկէրեանը, Նազարէթ Գուտուզեանը, Ժիրայր Գապաքեանը, Յովհաննէս Փայասլեանը, Յովհաննէս Մելքիսէթեանը, Սարգիս Ռեզեանը եւ անշուշտ Կարապետ Հաննէսեանը: Օրակարգը մէկն էր՝ Միութեան դիմագրաւած դժուարութիւններու յաղթահարման միջոցները: Ներկայները կարգով խօսք առին: Ընկեր Հաննէսեան ունեցաւ տպաւորիչ լեզու մը, ուր իր ամբողջ փոր-

ձառութիւնը կշիռին վրայ դրած եւ հաւատարով հաւաքական աշխատանքի յաջողութեան՝ կ'առաջարկէր անյապաղ կազմակերպել ընդհանուր անդամական ժողով մը:

Չորրորդ յուշ: Անցեալ Մարտ ամսուն, ամպամած կիրակի առաւօտ, աւարտելով Պէյրուսի «մարտիկ» վազքի 10 քիլոմետր մրցումը, յոգնած ու ծարաւ, շիշ մը ջուրի փնտուտով մէջ յանկարծ դէմս տեսայ Լիբանանի հայոց թեմի ազգային երես-

Փոխան, «Շիրակ» հրատարակչատան տէր, ողբացեալ Կարապետի անդրանիկ զաւակը՝ Վիգէն Հաննէսեանը: Բարմանքս ալինյայտ էր: Վիգէնն ալ մասնակցած էր այդ օրուան մրցավազքին, եւ 42 քիլոմետր բաժինով: Եւ այն ալ վաթսուներեք մերձակայ տարիքի՞ն: Կեցցե՛ս, Վիգէն: Բիրար շնորհաւորելէ եւ օրուան հետաքրքրաշարժ դրուագները ամփոփելէ ետք առաջարկեցի միա-

Շար.ը էջ 14

New Publication

THE ARMENIAN SOCIAL DEMOCRAT HENCHAKIAN PARTY: POLITICS, IDEOLOGY AND TRANSNATIONAL HISTORY

Organized by **MASSIS Publishing**

Presented By the Book Editor **PROF. BEDROSS DER MATOSSIAN**
Professor of Modern Middle East History in the Department of History at the University of Nebraska-Lincoln

Starting at 8:00 pm • Thursday

March | 14 | 2024

Moderated by **Manuk Avedikyan**
USC Dornsife Institute of Armenian Studies

AEBU Center • 1060 North Allen Avenue • Pasadena CA 91104

Նար-Դոս (1867-1933) Հայ Վիպագրութեան Պալգաքը

ՅԱԿՈԲ ՏԻՒՆԵԱՅԵԱՆ

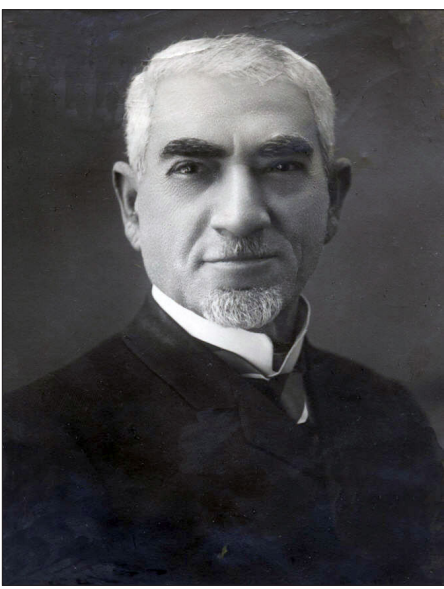
Մարտ 1-ը ծննդեան օրն է թիֆլիս ծնած եւ նոյն քաղաքը մահացած Նար-Դոսի (Միքայէլ Յովհաննիսեան՝ բուն անունով, 1867 - 13 Յուլիս 1933, թաղուած տեղի հայոց Խոջիվանքի գերեզմանատունը):

Արեւելահայ վիպագրութիւնը մասնաւորապէս եւ ընդհանրապէս հայ վիպագրութիւնը՝ 19-րդ դարէն մինչեւ խորհրդային ժամանակներ, չունի երկրորդ անուն մը, որուն գրական գործերը՝ գեղագիտի վարպետութեամբ ճարտարապետուած, լեզուն՝ ճարտարօրէն յղկուած ու մշակուած, տիպարները՝ իրապաշտ ու հոգեբան, այլեւ նիւթին խորը թափանցող մարդիկ, թեմաները՝ հարուստ ու ինքնատուութեամբ յատկանշուող, ատակ՝ շատ բան հասկցնելու, պատմումի պերճ երանգներով բաբախուն, վերջապէս տոգորուած ըլլան բանաստեղծական շունչով, որունք երեւան կը հանեն հաւասարակշռուած միտքի ու զգացման այն գեղապաշտ վիպագիրը, նորավիպագիրը, որ Նար-Դոսն է:

Մուրացանի եւ Ալեքսանտր Շիրվանզադէի կողքին, արեւելահայ վիպագրութեան ռահվիրաներէն՝ Նար-Դոսի անտրտունը, ինքնամփոփ, լուռումունջ պայքարուն կեանքը ցուցանիչ է յամառ ու անկոտորում կամքով, ինքնաշխատութեամբ փառքի ու յաջողութիւններու բարձրացած գրողի, որ իրաւամբ կը կոչուի հայ վիպագրութեան Պալգաքը:

Այս մեծատաղանդ վիպասանի մը այն բնորոշիչ յատկանիշերը, որ պարագրիկեցին անոր գրական նկարագիրն ու հոգեկերտուածքը, որ շուրջ կէս դարու ընթացքին ուռնացան ու արեւելահայ գանձատան հասցուցին վէպեր ու վիպակներ, նորավէպեր ու պատմուածքներ, էջեր հրապարակագրական ու գրաքննադատական, թարգմանական, թատերական գործեր («Մայիսի Գանգատը», «Մեղր եւ ճանձեր», «Եղբայր») ու հեքիաթներ, ինչ փոյթ՝ ինամքի ու կառուցի տեսակէտէ թոյլ քերթուածներ ալ, որոնցմէ քանի մը հատը 1883-1885 թուականներուն լոյս էին տեսած «Արաքս» հանդէսի (Ս. Փեթերսպուրկ) եւ «Սոխակ Հայաստանի» ժողովածուներուն մէջ:

Իր նախնական ուսումը կը ստանայ թիֆլիսի Հաւաքար թաղի Հայոց ծիակական դպրոցին մէջ: Այնուհետեւ կը փորձէ մտնել Ներսիսեան դպրոցը, բայց չի յաջողիր՝ գինք յանձնարարող պաշտպան մը չունենալուն համար: Անկէ ետք կը յաճախէ ոչ հայկական վարժարաններ. նախ՝ Նիքոլաեան դպրոցը, ապա Վրաստանի Քուլթիսի նահանգին մէջ Խոնիի ուսուցչանոցը, զոր կը լքէ շուտով՝ կրթաթոշակ վճարելու կարողութիւն չունենալուն պատճառաւ: Կը փորձէ մտնել թիֆլիսի երկաթուղային դպրոցը, ուր եւս չի յաջողիր նիւթական պատճառներով: Ի վերջոյ իր բախտը կը փորձէ արհեստագիտութեան մէջ՝ սորվելով փականագործութիւն. այստեղ իրեն աշխատակից կ'ունենայ ապագայ բանաստեղծ, իրմէ երկու տարիով մեծ Ալեքսանտր Մատուրեանը: Այս արհեստին ալ հեռանալէ ետք մինչեւ իր կեանքին վերջը կ'աշխատի գանա-

զան թերթերու խմբագրութեանց մէջ՝ թարգմանիչի, քարտուղարի, սրբագրիչի պաշտօններով: Հուսկ ամբողջովին կը նուիրուի գրական-ստեղծագործական կեանքի:

Սկզբնական շրջանի «Աննա Սարոյեան» (1898) եւ «Սպանուած Աղանին» (1889) վիպակներուն առընթեր, Նար-Դոսի գլուխգործոցներէն կը համարուի «Մահ» վէպը (1912)՝ իր գրչին ամենահասուն արտադրանքը, որուն վրայ ան հակուած մնալով ամբողջ 24 տարի՝ գայն մշակած է ութ-ինն անգամ: Ըստ հեղինակին, այս գործը հայրենասիրական շարժումի մասին գրուած վէպ է, որուն մէջ կ'արծարծուի ուսանողացի մէջ երեւան եկած հայրենասիրական յորդ ու անխարու ապրումները, երբ սակաւաթիւ անկեղծ հայրենասէրներու գոզընթաց սուսկի պէս կը բուսնէին հասարակութեան նուիրական զգացումները շահագործող անթիւ դատարկապորտներ՝ լոկ իրենց ծակ գրպանները պարարտացնելու ձգտումով. աւելին՝ հասարակութիւնը քանդելու նպատակով...: Յոռի երեւոյթներ՝ որ կային անցեալին եւ շատ կան այսօր ալ մեր հասարակութեան մէջ...:

Ընտանեկան անբարեկեցիկ պայմաններու մէջ հազիւ նախնական կրթութիւն մը ստացած եւ բազում հոգերով լեցուն, Նար-Դոս իր հացը ճարելու մտահոգութեամբ իր կեանքի տաժանակիր տարիները սպառեց խմբագրական «սեւ» աշխատանքներու մէջ, որ իր բառով կոչուեցան «մարտիրոսագրութիւն»: Այս իմաստով, ցայտուն է Սպանուար Սպանուարեանի խմբագրութեամբ լոյս տեսնող «Նոր Դար» թերթին Նար-Դոսի 18 տարիներու աշխատակցութիւնը՝ 1890-1908: Թերթ մը, որ մեր լրագրական պատմութեան մէջ անոր հակադիր կողմին վրայ ունեցաւ թիֆլիսի պուրժուա-դեմոկրատ «Մշակ»ը (1872-1921), զոր խմբագրած են Գրիգոր Արծրունին եւ Ա. Քալանթարը, Լէոն, Տ. Հախումեանը եւ ուրիշներ:

18 տարի, Նար-Դոս՝ որպէս պահպանողական գրող մը, ոչ միայն մշակականներէն ենթարկուեցաւ հալածանքի, այլեւ իր գրականութիւնը կրեց ծանրածանր ցաւը նողկալի անտեսումի եւ արհամարհանքի: «Նոր Դար»ի փակումէն ետք ան շարունակեց «Ստալտիլ» «Աղբիւր-Տարագ», «Մուրհանգիակ», «Հորիզոն» թերթերու խմբագրութեանց մէջ՝ անարդար ու ջնջին աշխատավարձերու «բռնակալութեան» տակ ողորկելով

իր ծով համբերութիւնը...: Իր ծայրահեղօրէն համեստ բնավորութեան պատճառաւ Նար-Դոս չկրցաւ յատկապէս իր գրական կեանքը հեզասահ նաւարկել՝ իր բնատուր տաղանդին ու գրական արժանիքներուն արդար տեղ մը ապահովելու համար: Իր սեփական շահերը դժբախտաբար վստահելով անկարեկիր մարդոց, դիմելն ու խնդրելը ե՛ւ ի հարկին պահանջելը Նար-Դոսի էութեան մէջ անզոյ բառեր էին՝ գինք հակահարուածներէ պաշտպանելու առումով: Նոյնիսկ Հայաստանի մէջ խորհրդային կարգերու հաստատումէն ետք՝ ուր երկրորդական, երրորդական ու չորրորդական դէմքեր գտան դիրք ու պաշտպանութիւն իրենց գործերուն, Նար-Դոս նախընտրեց մնալ թիֆլիս, բնաւ չեկաւ Երեւան, եւ իր լրագրական աշխատանքները շարունակեց սովետական մամուլին մէջ, անդամակցելով թիֆլիսի հայ գրողներու միութեան, որուն Պատուոյ նախագահ ընտրուեցաւ յետագային:

Որպէս վիպագիր, ան համբաւ շահեցաւ նաեւ իր «Պայքար» խորագրեալ վէպով, որուն վրայ եւս երկար հակուած աշխատեցաւ՝ գայն վերամշակելով ու յղկելով ութ-ինն անգամ: Վէպը՝ որ գրուած է 1897-ին, իր 30 տարեկանին, չորս տարի գայն վերամշակելէ ետք վերջապէս հրատարակեց 1911-ին: Սոցի վէպին մէջ իր հետապնդած նպատակներուն մասին Նար-Դոս գրած է, թէ ինք աշխատած է լուսարձակի

եւ կ'իյնայ յետին ծայր չբաւորութեան մէջ: Ասոր կը յաջորդէ աւելի մեծ դժբախտութիւն՝ երբ հայրը կը դառնայ անդամալուծ ու խելագար: Աննայի փոքր եղբայրը կը մահանայ թոքախտէ. միջնեկը՝ ծուլութեան մարմնացում, իսկ աւագը գինեմոլ ըլլալուն համար ոչ ոք կը հանդուրժէ...: Աննան իր սիրտը կը բանայ այս բոլորին մասին, կը գրէ ու կը պատմէ իր ամենէն սրտակից ընկերուհիին: Վերջին նամակին մէջ ան կը տեղեկացնէ, թէ... թոյն է իմած՝ չդիմանալով դժոխային տանջանքներուն...:

Նար-Դոսի «Ես եւ Նա» սիրավէպը (1889) հաճելի է որպէս ընթերցում եւ ուսանելի՝ ամէն տարիքի ընթերցողի համար: Վերջին կուրսի ուսանող մը ինք, երբ կը կորսնցնէ իր սէրը, եւ յուսահատ՝ կեանքին իմաստէն, կ'իյնայ յուռեատուութեան հորը: Իրեն համար ա՛լ ամէն բան կորսուած կը կարծէ: Բայց իր տառապանքին մէջ պատահականութիւն մը կը փրկէ գինք՝ երբ կը կարգայ իտալական «Վրէժ» սիրավէպը, որ յանկարծ կը լուսաւորէ իր ներաշխարհը՝ գինք դարձնելով նոր ու հզօր անհատականութիւն մը: Այսպէս է, որ Նար-Դոս այս սիրավէպը կոչած է «Ես եւ Նա»:

«Սպանուած Աղանին» վէպը որ գլուխգործոցներէն կը համարուի Նար-Դոսի՝ երկին միտքը գրողը երկար տարիներ փայփայած ու իր մտասեւեռումին կիզակէտն է դարձուցած: Գիշեր մը, Միքայէլ

Նար-Դոսի անուան թիւ 14 դպրոցը Երեւանի Կենտրոն վարչական շրջանին մէջ

տակ բերել այդ ժամանակուան (խօսքը՝ 1890-ականներուն) հայ հասարակական գործիչներ ու գանազան ներկայացուցիչներ, գրեթէ բոլորն ալ իրական մարդիկ, եւ ուզած է պատկերել այդ ժամանակաշրջանի գլխաւոր երկու հոսանքներու՝ պահպանողականներու եւ ազատամիտներու, այսինքն՝ նորդարականներու եւ մշակականներու միջեւ բախումները:

Նար-Դոս 1886-էն սկսած է գրել վիպակներ ու վէպեր: «Աննա Սարոյեան» (1888) խորագրեալ իր առաջին վիպակը կամ վէպ-նամականին, օրինակի համար, բնութագրական է: Աննան՝ որ կը մեծնայ եւ կ'ապրի հարուստ ու երջանիկ ընտանիքի (հայր, մայր, երեք եղբայր) մը մէջ, շրջապատուած դայեակներով եւ աղախիներով, անոր ամէն մէկ ցանկութիւնը աղախիները իսկոյն կը կատարէին: Եւ ահա օր մըն ալ կը սկսի տան փլուզումը: Կը պարզուի որ խաղամոլ հայրը հակապահանջ պարտքեր կուտակած է ուսին ու շատ չանցած ընտանիքը կը կորսնցնէ ամէն ինչ

Մարգարեանին տունը կու գայ Գարեգին Սիսակեանը եւ կ'ըսէ, թէ նշանուած է Սառա անունով աղջկան մը հետ, որուն հայրը եղած է իր մտերիմ ընկերը: Միքայէլին կը վիճակուի իմանալ, թէ պիտի դառնայ նորապսակ գոյգին կնքահայրը: Վէպը՝ որ յազեցած է խորունկ փիլիսոփայութեամբ ու իրապաշտ արուեստով, Նար-Դոս կեանքին ճիշդ պատկերը կու տայ խիզախօրէն, հետամտելով շեշտել մանաւանդ մարդկայնական գիծը անոր մէջ: Ան ոչ միայն կը հանդիսանայ արեւելահայ աշխարհաբարի լաւագոյն վարպետներէն, այլեւ կենցաղագիրներէն մին:

Իր պատմուածքներուն հոյլին մէջ կ'իյնան «Մեր թաղը» եւ «Չանազան Պատմուածքներ» շարքը, «Նեղ Օրերից Մէկը», «Վերջին Մոհիկաններ», «Թէ Ինչ Եղաւ Յետոյ», «Երբ Շաքարամանից Երկու Կտոր Շաքար Պակասեց», «Սեւ Փողերի Տոկոսը», «Հոգուն Վրայ Հասաւ» եւ շատ ուրիշներ: Վիպակներու եւ վէպերու շարքին են՝

«Հայկական Դրոշակը Բարձր Պահեցինք»

ԴՈՎՏ. ԳՐԱՅԻՐ ԸԵՊԵՃԵԱՆ

Մարիանա Աբրահամեանը եւ Լեւոն Պատեմեանը երկու երիտասարդ հայորդիներ են, որոնք հայկական ընտանիք-տուն կազմած են Հայաստանէն դուրս՝ Սկոտլանդի Կլասքո քաղաքը: Մարիանան երիտասարդ երաժիշտ-դաշնակահար է, որ իր ուսումը նախ ստացած է Նորվեգիոյ մէջ, 2014-2016 տարիներուն, ապա հասած է Կլասքո եւ ստացած մագիստրոսի վկայականը՝ իբրեւ ընկերակցող դաշնակահար: Ան ապա աւելի կատարելագործած է իր ուսումը, երբ վերջերս ստացած է դոկտորական վկայականը՝ նոյն մասնագիտութեան մէջ:

Փետրուար 2024, Սկոտլանդի Կլասքո քաղաքի հետ, որոնք կեանքին կը նային իբրեւ խոստումալից հայեր՝ բարձր իտէլով եւ լաւագոյնին ձգտելու կամքով: Ինչպէ՞ս չունենալ իտէլ եւ կամք, երբ հայեր են՝ եկած Հայաստանէն, եւ Մարիանային իսկ վկայութեամբ՝ «Հայաստանը ամէն ինչ է»:

«Ընտանիքիս անդամները հայրենասէր եղած են եւ մեզի փոխանցեցին ազգային ինքնութիւն ու մայրենի լեզու, որպէսզի խօսինք եւ գրենք հայերէն», ըսաւ Մարիանան: Երիտասարդ երաժիշտը ոչ մէկ ճիգ կը խնայէ, որպէսզի հայկական երաժշտութիւնը ներկայացնէ օտարին: Ան երկու անգամ՝ 2018 եւ 2019 թուականներուն, նուազած է Չարլզ իշխանին (այժմ՝ թագաւոր) ներկայութեան, երբ մեկնաբանած է Կոմիտասի «Միրանի ծառ»-ը: Մարիանային երիտասարդ տաղանդը չէ սահմանափակուած միայն Սկոտլանդի մէջ: Ան եղած է Պոլէնոս Ալբես եւ Լոնտոն, ուր մասնակցած է հաւաքական համերգներու եւ ներկայացուցած է հայկական ու օտար յորինումներ:

«Հայկական մշակոյթը մեր ուժն է եւ մեր շարժիչը», ըսաւ Մարիանան: Ան այս մշակոյթով խիզախօրէն մտած է «օտար» կեանքերու մէջ, եւ եթէ հաստատ քայլերով յառաջ կ'ուզէ երթալ, բայց նոյնքան նաեւ հայր եւ անոր մշակոյթը կ'ուզէ ներկայացնել: Հոս տեսայ հայ երիտասարդուհին, որ չի բաւականանար միայն իր անձնական յաջողութիւնները կերտելով: Ան կը գիտակցի հայուն յաջողութեան եւ կ'ուզէ իր բաժինը բերել այս գործընթացին մէջ: «Հայութիւնը իմ մէջն է», ըսաւ Մարիանան: - Ես հպարտ եմ իմ ազգանունովս եւ միշտ ալ տեսած

եմ, որ հայ ըլլալը բազմաթիւ յաջողութիւններ բերած է ինձի»:

Մարիանան մասունքի նման կը պահէ իր հայկական անձնագիրը: «Ես կ'ուզեմ պահել գայն, նոյնիսկ երբ ուրիշ քաղաքացիութիւն ալ ստանամ»: Մարիանան երախտապարտ հայն ու հայաստանցի քաղաքացին է: «Իբրեւ երաժիշտ՝ իմ կատարելագործումս կատարեցի Հայաստանէն դուրս, բայց իմ մասնագիտութեանս հիմքը դրուած է Հայաստանի մէջ», ըսաւ Մարիանան:

Չուշացաւ Մարիանային գոհունակութիւնը եւ արժեւորումը: «Ես սորվեցայ լաւագոյն դասախօսներէն Արմէն Բաբախանեանի շունչին տակ, - ըսաւ ան, - եւ կ'ուզեմ իմ կատարելագործումս աւելի աշխուժացնել Հայաստանի համար»:

Մարիանան յստակ ըրաւ, որ քաղաքական գործիչ չէ: Այդ մէկը շատ ակնյայտ էր, քանի կը գրուցէի երիտասարդ դաշնակահար-արուեստագետի մը հետ, որուն սիրտը կը տրոփէ հայուն մշակոյթով: Սրտի տրոփումներուն մէջէն դուրս կը հանէր իր տաղանդը, որ յստակ կերպով կ'արտացոլար մատներուն եւ դաշնակին հետ ու անոր վրայ ստեղծուած արուեստով եւ երաժշտութեամբ:

Սակայն Մարիանան ունի տեսակէտ Հայաստանի իրադարձութիւններուն վերաբերեալ: «Կը ցանկամ Հայաստանի կառավարող ուժի հատուկութիւնը տեսնել, որովհետեւ մեզի պէտք է հայոց պատմութեան այս ամօթալի էջէն շտապ վերականգնիլ եւ շտկել մեր մէջը», - ըսաւ Մարիանան: Այս կրնանք ընել՝ ճիշդ ղեկավարութիւն մը ստեղծելով եւ միասնական ջանքերով»:

Մարիանան կը տեսնէ Հայ եկեղեցւոյ ուժը եւ կը հաւատայ: «Ես կը հաւատամ միասնականութեան, որ կը ստեղծուի եկեղեցւոյ շուրջ, - շարունակեց Մարիանան: «Իբրեւ հայ իմ ուժս կը ստանամ հայկական եկեղեցիէն, եւ եկեղեցւոյ շուրջ պէտք է համախմբուինք»: Մարիանան իմ առջեւս դրաւ իր երազ-փափաքը: «Կ'ուզեմ տեսնել, որ օր մը Սկոտլանդի մէջ հայկական եկեղեցի մը ունենանք»:

Այսօր Սկոտլանդի մէջ կ'ապրին մօտաւորապէս երեսուն հայեր: Մեծ թէ փոքր թիւով հայորդիներ՝ բոլորն ալ պէտք ունին հայկական շունչին, որ հայուն պիտի տայ ապահովութիւն եւ վստահութիւն: Լեւոնը հանդարտ կերպով կը հետեւէր մեր խօսակցութեան: Ան համացանցի եւ համակարգիչներու ապահովական ցանցեր իրագործե-

լու մասնագիտութեան եւ աշխատանքներուն մէջ է: Կը սիրէ իր մասնագիտութիւնը: 2000 թուականէն Լեւոն կ'ապրի Սկոտլանդի Բայց այդ երկար տարիներու սփիւռքեան կեանքը Լեւոնին համար աշխարհագրական եւ ֆիզիքական բնակութիւն եղած է միայն: Լեւոնի հոգին եւ ներաշխարհը Հայաստանն է: «Հայաստանը իմ ծննդավայրս է: Աշխատանքի համար այս երկիրները եկանք: Եթէ պայմանները լաւ ըլլան, կ'ուզեմ վերադառնալ Հայաստան: Մեր տունն է, մեր լեզուն է», ըսաւ Լեւոն:

Լեւոնը կը փնտռէ, բայց նաեւ կ'ապրի հայկական ու հայուն կենցաղը: «Հայ ըլլալը ընկերներու վստահիլ է, զանոնք սիրել է: Ընկերներ եւ ընտանիք կապը տարբեր է հայութեան մէջ», ըսաւ Լեւոն:

Մարիանան եւ Լեւոնը նոյնքան կ'ապրին հայուն՝ իրենց ցաւը՝ Ցեղասպանութիւնը: «Կոմիտաս վարդապետը շատ յորինումներ ունի Ցեղասպանութեան հոգին արտացոլանող, եւ ես զանոնք կ'արտայայտեմ իմ արուեստիս ընդմէջէն», - ըսաւ Մարիանան: Մեզ գրկեցին մեր հողէն ու մեր պատմութենէն, եւ մենք դարձանք սփիւռք: Բայց մենք վճռած ենք, որ պիտի պահենք մեր ինքնութիւնը», եղաւ Մարիանայի ինքնավստահ հաստատումը:

«Մեզ փորձեցին վերացնել, բայց երբեք չյաջողեցան», եղաւ Լեւոնի մասնակցութիւնը մեր խօսակցութեան: «Հայ ազգը միասնական պէտք է ըլլայ, որպէսզի գիրար պահենք, եւ նոյն պատմութիւնը դարձեալ չկրկնուի», ըսաւ Լեւոն:

բին դէմ, եւ այս՝ երոպական մրցաշարքերու խաղացանկի ծիրին մէջ: Աւելի քան 60.000 հանդիսատեսներու մէջ հոն էին նաեւ հինգ հայեր: Եւ այդ հինգ հայերուն շարքին էին Մարիանան ու Լեւոնը:

«Հինգ հայերով վեց հայկական դրոշակներ բարձրացուցինք, - ըսին Լեւոնը եւ Մարիանան: Անկախ անկէ, որ հայկական խումբը պարտուեցաւ, մենք հայկական դրոշակը բարձր պահեցինք»:

Կը նայէի այս հայ երիտասարդ գոյգի դէմքերուն եւ կը հրճուէի՝ տեսնելով անոնց հպարտութիւնը: Երիտասարդ հայերու հպարտութիւնը: Հպարտութիւնը, որ կը լեցնէր եւ կը լիցքաւորէր անոնց կեանքերը՝ սփիւռքեան այս մէկ ծայրամասին մէջ: Անոնք հայկական դրոշակը բարձր պահելով՝ նաեւ բարձր կը պահեն իրենց ինքնութիւնը, մշակոյթը, լեզուն եւ հաւատքը: Ու տակաւին՝ Հայաստանը:

Հայուն պատմութեան այս դժուար եւ բախտորոշ օրերու ժամանակահատուածին մէջ հայր պէտք ունի իր հայկական դրոշակը բարձր պահելու: Դրոշակը բարձր պահելով՝ բարձր կը պահենք մեր հպարտութիւնը, նոյնիսկ երբ ճգնուած ենք: Ու տակաւին, երբ յուսահատ ու յուսախաբ ենք: Եւ երեւի՝ կոտորած:

Եթէ որոշած ենք դուրս գալ այս իրավիճակէն, եւ անպայմանօրէն՝ այդ կը նշանակէ, թէ «մեր դրոշակը բարձր պիտի պահենք»: Իսկ դրոշակը՝ իր ամբողջական հասկացողութեան մէջ: Մեր ինքնութիւնը, մեր մշակոյթը եւ լեզուն: Եւ՝ հպարտութիւնը:

Լեւոնը եւ Մարիանան՝ երի-

Մարիանան եւ Լեւոնը նաեւ կ'ապրին Արցախի կորուստը եւ անոր ցաւը: «Շատ ցաւ կ'ապրիմ, - ըսաւ Լեւոն: «Առանց Արցախի՝ Հայաստանը թերի է», աւելցուց Մարիանան:

Լեւոնը Եռաբլուր չէ եղած, բայց Սկոտլանդի կ'ապրի անոր մուշակութիւնը: «Եռաբլուրը մուշակ իրականութիւն է: Հայր պէտք է վերացնէ այս մուշակութիւնը», ըսաւ ան:

Հայաստանի «Ալաշկերտ» ֆուլթայրի խումբը Կլասքոյի մէջ խաղցած է տեղական Սելթիք խումբ-

տասարդ հայորդիները, հեռաւոր Սկոտլանդի մէջ բարձր կը պահեն հայկական դրոշակը: Եւ դրոշակին հետ՝ իրենց ինքնութիւնն ու մշակոյթը: Անոնք հպարտ հայեր են, որոնք չեն ուզեր յուսահատիլ:

«Հայկական դրոշակը բարձր պահեցինք»:

Մարիանան եւ Լեւոնը: Բայց՝ ամբողջ հայութիւնը: Ես, դուն եւ իւրաքանչիւրս:

Հայուն դրոշակը՝ հայուն հպարտութիւնը բարձր պահելու պարտականութիւնը եւ անոր հետ ապրելու գրաւականը:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
 (200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՄԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՇՈՒՂԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

«Վանի Անհետացած Աշխարհը» Հատորին Գինեծօնը՝ Հայ Գիրքի Եւ Գրականութեան Արժեւորման Առիթ

ՄԱՐԻԵԹ ՕՐԱՆԵՍ

Ձեռնարկը կազմակերպուած էր Պոլսահայ Միութեան Մշակութային Յանձնախումբի գործակցութեամբ եւ մասնակցութեամբ Արարատ Տան Էսքիճեան Թանգարանի, Համազգային Մշակութային Միութեան, Իրանահայ եւ Իրաքահայ քոյր Միութիւններու, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան, Թէքէեան Մշակութային Միութեան եւ Հայկական Ուսումնասիրութիւններու եւ Հետազօտութիւններու Ազգային Ընկերակցութեան (Նասար):

Տեղի ունեցաւ Կիրակի, Փետրուար 25, 2024ի երեկոյեան, Միութեան «Հրանդ Տինք Դասախօսական» սրահին մէջ:

Ներկայ էին՝ Միութեան անդամներ, բարեկամներ, համակիրներ, մամուլի ծառայողներ, մշակութային միութեանց ներկայացուցիչներ, դաստիարակներ եւ գրասէրներու բազմութիւն մը:

Բացման խօսքը կատարեց Միութեան Մշակութային Յանձնախումբի ատենապետ՝ եւ հոգաբարձու՝ Տոքթ. Յովհաննէս Գուլակ Աւետիքեան, ապա հրաւիրեց օրուան հանդիսավարուհի՝ ՏԿ. Հիլտա Աճըրիաչը որ փոխարինեց ՏԿ. Ռոզալին Մատոյեանը: Հանդիսավարուհին կանգ առաւ այս ու նման ձեռնարկներու նպատակներուն վրայ եւ նշեց ու շեշտեց, հայ գիրքի պահպանման, տարածման եւ հայկական կեանքին մէջ դերակատարութեան կարեւորութիւնը:

Հանդիսավարուհին նաեւ հակիրճ կերպով խօսեցաւ ձեռնարկի շարժառիթին եւ հեղինակին մասին ու հրաւիրեց հեղինակը անոր աշխատակցութեան փորձառութեան վրայ, սեղմ ուրուագիծով մը անդրադառնալէ ետք անոր վաստակին ու առանձնատկութիւններուն՝ վեր առնելով հայ ազգային կեանքին մէջ անոր տարած գործունէութիւններն ու աշխատութիւնները:

Հեղինակ՝ Յովսէփ Թօքթեան երախտագիտութեան եւ շնորհա-

կալութեան խօսք ուղղեց երեկոն կազմակերպող եւ հարստացնող անձերուն եւ սահիկներու ցուցադրութեամբ բացատրութիւններ եւ լուսաբանութիւններ փոխանցեց Վանի աշխարհին մասին: Այս ուսումնասիրութեան մէջ հեղինակը տարած քաշըջանի աշխարհագրական, ազգագրական, եւ մշակութային իւրաքանչիւր միւս ուսումնասիրած ըլլալով, մեկնարկած էր հեթանոսական շրջաններէն մինչեւ Օսմանեան Կայսրութեան վարչակազմի մէջ ունեցած դերակատարութիւնը: Գիրքի նախաբանին մէջ Թօքթեան կը նշէ Վանը իր սրտին ու յիշողութեան մէջ որքան մեծ տպաւորութիւններ թողած է: «Պատմութեան գրականութեան մէջ որոնումներու ողիսական մըն էր, որուն պտուղը եղաւ այս գիրքը»:

Ապա տեսաք Յարութ Տէր Դաւիթեան եւ Յովսէփ Նալպանտեան վարեցին տպաւորիչ հարցազրոյց մը հեղինակին հետ որուն մեծ հաճոյքով ու գոհացուցիչ կերպով պատասխանեց հեղինակը:

Գեղարուեստական բաժնով հանդէս եկաւ Յասմիկ Յարութունեանը իւրաքանչիւր եւ արդիական մեկնաբանութեամբ մատուցելով աշուղական ու ժողովրդային երգերու գեղեցիկ փունջ մը:

Կատարուեցաւ գինեծօնի գեղեցիկ արարողութիւնը որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին յայտագրի մասնակիցները, ապա Տոքթ. Աւետիքեան հեղինակին յանձնեց յուշատախտակ մը առ ի գնահատանք իր գրի առած հատորին:

Տեղի ունեցաւ յիշատակի լուսանկարչական պահ, ապա ներկաները վայելեցին հիւրասիրութիւնը եւ ունեցան հատորէն օրինակներ, զորս մակագրեց հեղինակը եւ որուն հասոյթը նուիրեց "Van Charitable Fund"ի Հայաստանի կարօտեալ ուսուցիչներուն:

Այս գիրքը լուրջ մտաւորականի սիրալոթար եւ տքնաջան աշխատանքի դրոշմը կը կրէ, որուն համար ջերմապէս կը շնորհաւորենք հեղինակը:

Չորս Յուշ Կարապետ Հաննէսեան

Շարունակուած էջ 11-էն

սին նկարուիլ՝ կոչելով. «Պրաւօ, ընկեր Կարապետ Հաննէսեան, որ քեզմէ ետք տղադ ալ լծած ես Հ.Մ.Մ.եան լոգունով»՝ «Առողջ միտք՝ առողջ մարմնի մէջ» ազգային կառքին...»:

Այսօր նոր սերունդէն ոեւէ մէկը չի ճանչնար, իսկ հիններն ալ չեն յիշեր, թէ անցեալին ինչպիսի

կարկառուն Հ.Մ.Մ.-ական ընկեր մը եղած է Կարապետ Հաննէսեանը:

Հաճընցի մը, որ ապագային համար լուռ ու մունջ աշխատեցաւ, իր հետքը թողոց ու հեռացաւ: Հ.Մ.Մ.-ական մը, որ տասնամեակներ ամբողջ երաժշտասէր սփիւռքը խմբավարեց քուլիսներու ետեւէն:

Հայկական Նոր Ժապատն Մը «Հայերն ու Թուրքերը 1918-1922»

Այս օրերուն Հայաստանի «Անի» կեդրոնը կը նկարահանէ «Հայերն ու Թուրքերը 1918-1922» եռահանգրուան վաւերագրական ժապատէն մը, որուն առաջին բաժիններու նկարահանումները արդէն կատարուած են Հայաստանի ու Վրաստանի մէջ: Այս կապակցութեամբ ներկայիս իսթանպուլ կը գտնուին Հայաստանցի անկախ լրագրող եւ «Անի» կեդրոնի համակարգող Թաթուլ Յակոբեանը, ընկերակցութեամբ նկարահան Ռոպերթ Խառազեանի եւ օգնական Աշոտ Յակոբեանի:

Այս շարժանկարը Թաթուլ Յակոբեանի ղեկավարութեամբ

ներով եւ անկողմնակալ կերպով լոյս պիտի սփռէ ճակատագրական այն դէպքերուն վրայ, որոնք տեղի ունեցան 1918-1922 թուականներուն: Նշենք նաեւ որ 1918 թուականի Յուլիս-Հոկտեմբեր ամիսներուն Պոլսոյ Թոգթեան պանդոկին իջեւանած էր Հայաստանի պաշտօնական պատուիրակութիւնը՝ գլխաւորութեամբ Աւետիս Ահարոնեանի ու արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանտր Խատիսեանի: Կը ծրագրուէր նաեւ նոյն պանդոկին մէջ հաստատել Հայաստանի դեսպանատունը: Պատուիրակութեան համար յատկացուած էր ութը սենեակներէ բաղկացած բաժին մը:

Նար-Դոս

Շարունակուած էջ 12-էն

ինչպէս նշուեցաւ՝ «Սպանուած Աղաւնին», «Աննա Սարոյեան», «Ես եւ Նա», ապա «Ճշմարիտ Բարեկամը», «Նուէր», «Բարեւար եւ Որդեգիր», «Մահը», «Պայքար», «Մեծ Գործի Սկզբում», «Քնքուշ Լարեր», «Խեղճ Մարդիկ»: Իսկ յիշատակելով հեքիաթները, նշանաւորներն են՝ «Աստուած եւ Թագաւորը», «Կապը Կտրած Կինը», «Ազահութեան Սկիզբը», «Երկնքի Չանգերը», «Մարդու Աչքը»:

Նար-Դոսի մահէն երկու տարի առաջ՝ 1931-ի Յունիսին, Թիֆլիսի մէջ կը նշուի մեծ գրողին գրական գործունէութեան 45-ամեակը: Վրաստանի կառավարութիւնը այս առիթով մեծ վիպագիրին կը շնորհէ «Վրաստանի ժողովրդական գրող»ի կոչում, անոր տրամադրելով ապրելու եւ ստեղծագործելու հանգիստ պայմաններ, իսկ Ախալքալաքի մէջ գտնուող Արաստան գիւղի դպրոցը կը կոչուի Նար-Դոսի անունով: Երեւանի մէջ եւս Նար-Դոսի անունով կան փողոցներ: Գրողին կիսանդրին կը գտնուի Երեւանի Կենտրոն համալսարանի Նար-Դոսի անուան թիւ 14 հիմնական դպրոցի առջեւ: Իր յուշարձանը տեղադրուած է 1956-ին: Ընդգրկուած է Երեւանի Կենտրոն վարչական շրջանի պատմութեան եւ մշակոյթի անշարժ յուշարձաններու ցանկին մէջ:

Եղիշ Չարենց՝ որուն գրական դատումներուն մէջ գնահատական լայն ընդգրկումով տիրական տեղ

ուրեցաւ վաստակը Նար-Դոսի, հանձարեղ բանաստեղծը՝ որպէս Հայպետհրատի գեղարուեստական բաժնի վարիչ հանդիսացաւ առաջինը, որ լոյսի բարիքին բերաւ տաղանդաւոր վիպագիրին ամբողջական գործերը:

Դժբախտաբար Նար-Դոսի հիւանդութիւնն ու յանկարծահաս մահը պատճառ դարձան որ անոր «Նոր Մարդը» ծաւալուն վէպը մնայ անաւարտ ու չհասնի հրատարակութեան:

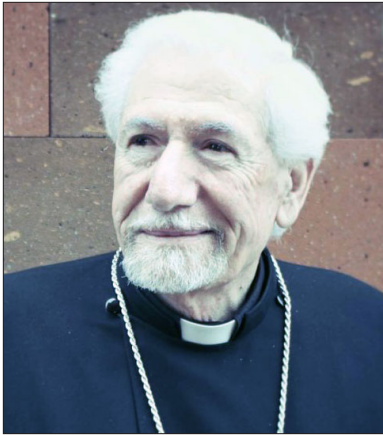
Իր մահէն ետք՝ 1935-1950 ժամանակամիջոցին, մեծ վիպագիրի «Երկերի Լիակատար Ժողովածու»ն 8 հատորներու մէջ ամփոփուելով արժանացաւ Սովետական Հայաստանի հրատարակչատան կողմէ լոյս ընծայման, իսկ եռահատոր «Երկերի Ժողովածու»ն՝ 1955-ին:

Նար-Դոսի արձակը ի՛ր իսկ կեանքն է, մարդկայնութեամբ տրոփուն՝ կեանքի խոր փիլիսոփայութեան հենքի մը վրայ բարձրացած ու ճիւղաւորուած, անխառն հայրենասիրութեամբ շողջողուն՝ տիպարային գիծերու հաւատարիմ իր սեւեռումներով:

Վահան Տէրեան՝ արեւելահայ բանաստեղծութեան մէջ, Նար-Դոս՝ արեւելահայ արձակի մէջ, եղան ներկայացուցիչները գեղեցկօրէն յղկուած ոճի, հիմը դնելով ձեւի կատարելութեամբ ու գեղագիտական ըմբռնումներով նուրբ ու բարձր արուեստի, հարկաւ իւրաքանչիւրը առանձին-առանձին հանդիսանալով գրական խոշոր եւ ինքնադրոշմ դպրոց:

«Աղթամար»

ՄԱՐԱԶԴ

S. ՏԱԹԵՒ ԱԻ. ՔՉՆՅ. ԹԱԹՈՒԼԵԱՆ
(Հոկտեմբեր 18, 1938-Փետրուար 20, 2024)

Խոր ցաւով կը գուժենք S. Տաթեւ Ա. Քչնյ. Թաթուլեանի մահը, որ պատահեցաւ Փետրուար 20, 2024ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան: Շաբաթ, 9 Մարտ, 2024ին, սուաւօտեան ժամը 10:30ին պիտի մատուցուի Ս. Պատարագ, Փաստինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, որմէ ետք հոգելոյս Տէր Հօր Վերջին Օծումը պիտի կատարուի: 2215 East Colorado Blvd, Pasadena, CA 91107:

- Սգակիրներ՝ Երէցկին Արաքսի Թաթուլեան, Զաւակը՝ Տէր եւ Տիկ. Ասպետ եւ Լոուի Թաթուլեան եւ զաւակները Նայրա եւ Վանի: Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Ռոնըր ձահճահ եւ Արփի Թաթուլեան ձահճահ եւ զաւակները Վէմ, Թենի եւ Նշան Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Ճէք Հաճինեան եւ Լոուի Թաթուլեան Հաճինեան

ՄԱՐԱԶԴ

ՄԱՐԻ ՊԱՂՏՈՅԵԱՆ ՉԷՔԵԱՆ
(Ծնեալ Հալէպ 1928-2024)

Սրտի դառն կակիծով կը գործենք մեր սիրելի մօր, մեծ մօր, մեծ մեծ մօր եւ հարազատին՝ ՄԱՐԻ ՉԷՔԵԱՆԻ մահը, որ պատահեցաւ Ուրբաթ, 1 Մարտ 2024-ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 9 Մարտ, 2024, առաւօտեան ժամը 10:00-ին, Forty Martyrs Armenian Apostolic Church 5315 W. Mcfadden Avenue, Santa Ana, CA 92704, ապա թաղման կարգը պիտի կատարուի Harbor Lawn Mortuary and Olic Park and Mortuary, 1625 Gisler Avenue, Coista Mesa, CA 92626:

- Սգակիրներ՝ Դուստրը՝ Տիկ. Արաքսի Այգանեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Հերմինէ Չէքեան եւ զաւակները Դուստրը Տէր եւ Տիկ. Գօգօ եւ Նեկտար Գալաթեան եւ զաւակները Քոչըր՝ Տիկ. Լուսին Պաղտոյեան Գիրիշեան (Լիբանան) Թոռները՝ Տօքթ. Հայկուշ Գալինեան Տէր եւ Տիկ. Ճէսըն Լի եւ Մարալ Գալինեան Ռաֆֆի Գալաթեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Շանթ եւ Լիսա Տազսեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Տիգրան եւ Դալար Չէքեան եւ զաւակը Տէր եւ Տիկ. Արէթ եւ Լարա Արամեան եւ համայն Պաղտոյեան, Չէքեան, Գալաթեան, Այգանեան, Մորոյեան, Տազսեան, Շիրիքեան, Թէրգեան, Արամեան ընտանիքները, հարազատները եւ բարեկամները: Փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւնները ընտանիքի փափաքով կը խնդրուի կատարել՝ - Armenia Relief Society Karni Chapter Scholarship Fund Armenia P. O. Box 2303 Mission Viejo, CA 92690 - Charlie Keyan Armenian Community School 108 N. Villa Avenue, Clovis, CA 93612 - Massis Weekly Armenian Newspaper, 1060 North Allen Avenue, Pasadena, CA 91104

ՄԱՐԱԶԴ

ԴԱԻԻԹ ԱԻԵՏԻՍ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ
(Հոկտեմբեր 23, 1952-Փետրուար 17, 2024)

Խոր ցաւով կը գուժենք մեր սիրելի եղբոր, հօրեղբոր, մօրեղբոր եւ հարազատին՝ ԴԱԻԻԹ ԱԻԵՏԻՍ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆԻ անակնկալ մահը, որ տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 17 Մարտ, 2024ին: Յուղարկաւորութեան եկեղեցւոյ կարգը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ 23 Մարտ, 2024ին, առաւօտեան ժամը 9:00-ին, Hollywood Hills, Forest Lawn գերեզմանատան կարմիր եկեղեցւոյ մէջ, 6300 Forest Lawn Drive, Los Angeles, CA:

- Սգակիրներ՝ Տէր եւ Տիկ. Վազգէն եւ Մարալ Աւետիեաններ եւ զաւակները՝ Յարութ եւ Կարէն Տէր եւ Տիկ. Օննիկ եւ Մարալ Կիւլեգեաններ եւ զաւակները՝ Սաթինէ եւ Արա:

ՀՈԳԵՐԱՆԳԻՍ

Դաստիարակչուհի, տնօրէնուհի, ողբացեալ Հայկուհի Փաթափութեանի (Աճէմեան) հոգւոյն համար, Կիրակի 10 Մարտ 2024-ին, Սրբոց Ղեւոնդաց Առաջնորդանիստ եկեղեցւոյ մէջ (3325 North Glenoaks Blvd, Burbank CA 91504), յաւարտ Ս. Պատարագի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի: Ապա ժամը 1:00-ին, Գալաթեան սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ ողբացեալի յիշատակին նուիրուած հաւաք-հոգեձաշ: Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

- Սգակիրներ Տիգր Մարգիս (Վահագն) Փաթափութեան, Տէր եւ Տիկին Եղիկ Ճէրէճեան եւ Հուրի Փաթափութեան, Տէր եւ Տիկին Արա եւ Պեթսի Փաթափութեան եւ զաւակները՝ Թալիա եւ Թեսա, Տէր եւ Տիկին Արտեմ Փաթափութեան եւ Նենսի Հոնկ եւ զաւակը՝ Լուգա, Քոչըր Տիկին Սոսի Մահտեսեան, Աճէմեան, Փաթափութեան, Մահտեսեան, Թիկըր, Թուճեան, Հայկ եւ Թուճեան ընտանիքներ, Թէքէեան Մշակութեային Միութիւն, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւն:

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Արժ. S. ՏԱԹԵՒ ԱԻ. ՔՉՆՅ. ԹԱԹՈՒԼԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով մեր խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնենք հանգուցեալի աչրիին՝ երէցկին Արաքսի Թաթուլեան-Գոփուշեանին, զաւակներուն՝ Ասպետին, Արփիին, Լոուիին եւ համայն ընտանեկան պարագաներուն ու բարեկամներուն:

- Յաւերժ լոյս իր յիշատակին: Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւն Հայկական Կրթական Բարեփոխական Միութիւն Հայ Մարմնամարզական Միութիւն ՀՄՄ-ի Տիկնանց Վարչութիւն

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Փիեռ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Լոս Անճելոսի Սահակեան Սանուց Միութեան անդամները իրենց խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի աչրիին՝ Տիկ. Ասպետուհի Սոմնեանին, զաւակներուն եւ ընտանեկան պարագաներուն:

Առ այդ փոխան ծաղկեպսակի իրենց նուիրատուութիւնը կը կատարեն Պէյրութի Սահակեան վարժարանին եւ «Մասիս» Շաբաթաթերթին:

«Ինթեր» Յաղթեց Եւ 15 Կետ Առաջ Է «Եուլվենթուսէն»

Իտալիոյ առաջնութեան 27-րդ հանգրուանին առաջատար «Ինտերը» Միլանի մէջ ընդունեց «Ճէնուային» եւ առաւելութեան հասաւ 2:1 արդիւնքով: 30-րդ րոպէին հանդիպման արդիւնքը բացաւ ալպանացի կիսապաշտպան Քրիսթիան Ասլանին: 38-րդ րոպէին իտալացի առաւելութիւնը կրկնապատկեց չիլիացի յարձակող Ալեքսիս Սանչեզը, որ յաջող կատարեց 11-մեթրանոց հարուածը: Հիւրերը երկրորդ խաղակէսին կարողացան կրճատել արդիւնքը, սակայն աւելին չկարողացան ընել:

Հայաստանի հաւաքականի նախկին ատագ, կիսապաշտպան Հենրիխ Միխայիլեանը «Ինտերի» հիմնական կազմին մէջ էր եւ մասնակցեցաւ ամբողջ հանդիպումին:

«Ինտերը» 72 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ արդէն 15 կէտի առաւելութիւն ունի երկրորդ տեղը գտնուող «Եուլվենթուսի» նկատմամբ:

«Մանչըսթըր Սիթի» Յաղթանակը «Մանչըսթըր Եունայթըտի» Նկատմամբ

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 27-րդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչըսթըր Սիթին» իր դաշտին վրայ ընդունեց «Մանչըսթըր Եունայթըտին» եւ առաւելութեան հասաւ 3:1 արդիւնքով:

«Մանչըսթըր Սիթին» 62 կէտով երկրորդ տեղը կը գրաւէ եւ առաջատար «Լիվերփուլէն» հետ է 1 կէտ: «Մանչըսթըր Եունայթըտը» 6-րդն է՝ 44 կէտով:

«Լիվերփուլ», «Թոթէնհեմ» Ու «Նիւքասլ» Յաղթական

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 27-րդ հանգրուանին առաջատար «Լիվերփուլը» հիւրընկալեց «Նոթինգեմ Ֆորեսթին» եւ աւելացուած 9-րդ վայրկեանին ուրուկ-ուացի յարձակող Տարվին Նունիէսի նշանակած կոլին շնորհիւ տիրացաւ յաղթանակի:

«Լիվերփուլ» 63 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 4 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Մանչըսթըր Սիթիէն»:

«Թոթէնհեմ» 3:1 արդիւնքով պարտութեան մասնեց «Քրիսթալ Փելասին» եւ 26 խաղէ չետոյ 50 կէտով 5-րդն է: «Քրիսթալ Փելասը» 27 խաղերու ընթացքին վաստակած է 28 կէտ եւ 14-րդն է:

«Նիւքասլ Եունայթըտը» 3:0 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ «Ուլվերհեմփթընի» նկատմամբ եւ 40 կէտով 7-րդն է:

Ռեալ» Հաւասարեցաւ «Վալենսիայի» Հետ

»Ֆութպոլի Սպանիոյ առաջնութեան 27-րդ հանգրուանին առաջատար «Ռեալը» հիւրընկալեց «Վալենսիային»: Խաղը վերջացաւ հաւասար՝ 2:2 արդիւնքով:

«Ռեալը» 66 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 7 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Ժիրոնայէն», որ մէկ հանդիպում պակաս կատարած է: «Վալենսիան» 9-րդն է՝ 37 կէտ:

«Աթլէթիքը» Ու «Պարսելոնան» Առանց Կոլերու

Սպանիոյ առաջնութեան 27-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» Պիլյաոյի մէջ մրցեցաւ «Աթլէթիքի» հետ:

Արձանագրուեցաւ հաւասար՝ 0:0 արդիւնք: «Պարսելոնան» 58 կէտով երրորդն է եւ 1 կէտ ետ է երկրորդ տեղը գտնուող «Ժիրոնայէն»: «Աթլէթիքը» 5-րդն է՝ 50 կէտ:

«Մոնաքոն» Ու ՊՍՉ-ն Առանց Կոլերու

Ֆրանսայի առաջնութեան 24-րդ հանգրուանին «Մոնաքոն» ընդունեց ախոյեան եւ առաջատար ՊՍՉ-ին: Խաղը աւարտեցաւ առանց կոլերու:

ՊՍՉ-ն 55 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 12 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Պրեստէն», որ մէկ հանդիպում նուազ կատարած է: «Մոնաքոն» երրորդն է՝ 42 կէտ:

«Ինթեր Մայամի» Յաղթանակը, Մեսի Եւ Սուարեսի 2-Ական Կոլերը

Հիւսիս-ամերիկեան ՄԼՍ-ի կանոնաւոր առաջնութեան երրորդ հանգրուանին «Ինթեր Մայամին» Ֆորթ Լոտերտէյլի մէջ ընդունեց «Օռլանտո Սիթիին» եւ առաւելութեան հասաւ 5:0 արդիւնքով:

Երկուքական կոլ նշանակեցին Լիոնել Մեսին ու Ուրուկուէյի հաւաքականի յարձակող Լուիս Սուարեսը, որ նաեւ երկու կոլային փոխանցում կատարեց:

Արեւելեան քոնֆերանսի մէջ «Ինթեր Մայամին» 7 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը:

Ադամեան Մասնակցեցաւ «Լիվըրքուլընի» Դէմ Խաղին

Գերմանիոյ Պուլտեսլիկայի 24-րդ հանգրուանին առաջատար «Լեւերքուզըն» հիւրընկալեց «Քիոլնին» եւ յաղթեց 2:0 արդիւնքով:

Հայաստանի հաւաքականի յարձակող Սարգիս Ադամեանը «Քիոլնի» հիմնական կազմին մէջ էր եւ փոխարինուեցաւ 65-րդ վայրկեանին:

«Լեւերքուզըն» 64 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 10 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան Միլնուոլի «Պայրընէն»: «Քիոլնը» 16-րդն է՝ 17 կէտով:

Վարազդատ Հարոյեանը Նորամուտը Նշած Է Զինաստանի Առաջնութեան Մէջ

Ֆութպոլի Հայաստանի հաւաքականի 31-ամեայ պաշտպան Վարազդատ Հարոյեանը նորամուտը նշած է Զինաստանի Սուփերլիգայի առաջնութեան մէջ:

Վարազդատ Հարոյեանը անցած ամիս պայմանագիր կնքած է չինական Սուփերլիգայի նորեկ «Յինտաօ Ուեսթ Բոսթի» հետ, որ Զինաստանի առաջնութեան մեկնարկային հանգրուանին 1:1 հաւասար խաղած է «Հենան Սոնկչան Լոնկմենի» հետ:

Վարազդատ Հարոյեանը մեկնարկային կազմէն խաղցած է ամբողջ հանդիպումը, 85-րդ վայրկեանին ան զգուշացուած է դեղին քարտով:

ՖԻԲԱ. Հայաստանի Հաւաքականը 84-րդն Է

Պասքեթպոլի միջազգային ֆետերացիան (ՖԻԲԱ) հրապարակած է ազգային հաւաքականներու դասակարգման աղիւսակը:

Տղամարդկանց Հայաստանի հաւաքականը 84-րդ տեղն է: 2027թ. աշխարհի առաջնութեան ընտրական նախնական փուլին Հայաստանի մրցակիցներ՝ Աւստրիան 65-րդն է, Ալպանիան 100-րդն է: Լաւագոյն տասնեակին մէջ են ԱՄՆ-ն, Սպանիան, Գերմանիան, Սերպիան, Աւստրալիան, Լատուիան, Գանատան, Արժենթինը, Ֆրանսան ու Լիտվան:

Գոռ Երիցեանը Նուաճած Է WBC Վարկածով Ամերիկայի Միջնայրցամաքային Գօտին

WBC Armenia-ի անդամ Գոռ Երիցեանը նուաճած է WBC վարկածով Ամերիկայի միջմայրցամաքային գօտին:

Միջին ծանրութեան կարգի 10 ռաունտանոց մենամարտի ընթացքին հայ բռնցքամարտիկը բացառապէս առաւելութեամբ յաղթանակի հասած է ամերիկացի Բուլինթոն Ռանտալի նկատմամբ:

Այս յաղթանակը Գոռ Երիցեանի համար 18-րդն էր գործին մէջ: 29-ամեայ բռնցքամարտիկը փրոֆեսիոնալ ռինկին մէջ պարտութիւն չէ կրած:

